

Ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten der Kon. Hollandsche Lloyd en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

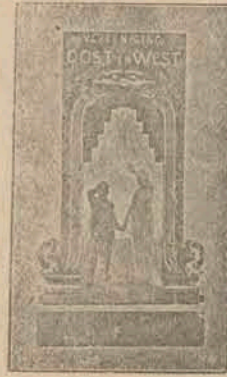
HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

Opgericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
INLICHTINGDIENST TELEFOON 4519.

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG, TEL. 4519.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie“, en gezonden aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Administrateur: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519.
Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20, Telefoon intercomm. 2793, beiden DEN HAAG.

<p>Hofleverancier van H.M. de Koningin.</p>	<p>N.V. NEDERLANDSCHE IJZERHANDEL Afd. ENTHOVEN Ijzerhandel, Gereedschappen, Complete Keuken- en Badkamer-inrichtingen, enz. VLAMINGSTRAAT 18 - DEN HAAG - TELEFOON 791</p>	<p>Hofleverancier van H.M. de Koningin.</p>
<p>Speciale Export-afdeeling voor Uitrustingen naar Oost- en West-Indië</p>		

Venduhuis „HOFSTAD“
HUGO DE GROOTSTRAAT 7 Dir. G. TER HEIDE TEL. HAAG 1623
ONDERNEMERS VAN PUBLIEKE VEILINGEN TAXATEURS

N.V. TOT EXPLOITATIE VAN GEMEUBILEERDE WONINGEN
vraagt Gemeubileerde Huizen, heele of gedeelten van Inboedels te koop tegen hooge prijzen. — Brieven onder No. 215 Bureau v. d. Bl.

INHOUD: Lezing. — „Oost en West“. Ethisch, toch Practisch. — De Chineez en het Nationaliteitsbeginsel. — Vaste Opmerkingen. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften: Uit de Eur. Pers. — Ingezonden. — Uit de Ind. Pers. Uit de Chin. Pers. Lit.-Overzicht. — Suriname. — Suriname op de Ned. Jaarbeurs. — Van Vreemde Koloniën en Verre Landen. — Mededeelingen. — Op Peil gebrachte contributies.

**„Oost en West“
Ethisch, toch Practisch.**

Het is moeilijk deze twee eigenschappen of liever begrippen te doen samengaan. Toch zijn beide in de vereeniging „Oost en West“ belichaamd. Ethisch is het streven naar voortdurende versterking van den band tusschen Nederland en zijne bezittingen en koloniën, practisch het bevorderen van heider gemeenschappelijke belangen, als die van Oost- en West-Indië in het bijzonder.

Ethisch, toch practisch is de wijze waarop „Oost en West“ haar doel tracht te bereiken, n.l. door:

1. het verspreiden van populaire kennis omtrent onze Oost- en West-Indische bezittingen en koloniën;
2. het steunen van alles wat dienen kan om de welvaart in Oost- en West-Indië te bevorderen, bij name de ontwikkeling van de nijverheid, daaronder in het bijzonder ook begrepen de inlandsche kunstnijverheid;
3. het geven van raad wat betreft de plaatsing van kinderen, die men voor hun opvoeding en onderwijs

BUNSCHOTEN & DE GOOIJER
HOFLEVERANCIERS 125
Oudegracht 118 w.z. · UTRECHT · Tel. Interc. 174

ORIGINEELE	KLEEDERMAKERIJ. <i>Indische Uitrustingen.</i> Bereizen geheel Nederland.
ENGELSCH	
STOFFEN	

<p>Dameskleeding naar Maat en Confectie steeds nieuwe Modellen</p> <p>Regenmantels grote sortering Alleen-verkoop van de ZAMBRENE</p>	<p style="font-size: 2em; font-family: cursive;">Lampe</p> <p>Den Haag Spuistraat 8 166</p>	<p style="text-align: right;">Modes uitgebreide collectie Hoeden laatste modellen uit Parijs</p> <p style="text-align: right;">Rijkleding naar Maat</p>
---	--	---

<p>HEEREN EN KINDER KLEEDING</p>	<p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">PEEK & CLOPPENBURG</p>	<p>KLEEDING NAAR MAAT</p>
---	--	----------------------------------

CORN. VAN DER SLUIJS
BINNENHUISARCHITECTUUR, MEUBELS, STOFFEN, ENZ.
ALLEEN NOORDEINDE 162A. TEL. 4782. DEN HAAG.

De Haagsche Broodfabriek „THEARIO”

Fabriek en Kantoor BILDERDIJKSTRAAT 139

levert alle soorten BROOD, LUXE-BROOD, BESCHUIT, KOEK- en BAKKETBAKKERSARTIKELEN.

De Haagsche Broodfabriek heeft in ALLE deelen van de stad EIGEN WINKELS

Zij staat sedert 1909 voortdurend onder Controle van het Station voor Maalderij en Bakkerij te Wageningen.

Onze Eigen Winkels zijn gevestigd in de:

Bilderdijkstraat 143
Regentesselaan 55
Noordeinde 192
Fred. Hendriklaan 189
Reinkenstraat 34
Theresiastraat 50

1e v. d. Boschstr. 53
Keizerstraat 24
Weimarstraat 59a
Beeklaan 329
Bezuidenhout 134
Trompstraat 37

Valeriusstraat 72
Korte Poten 26
Koningin Emmalein 6
Vaillantlaan 394

171

Indische Verlofgangers

kunnen thans in een passend milieu

Stenografie en Typen leeren!

Prospectus kosteloos

S. 2594. INSTITUUT

Stadhoudersplein 3

SCHOEVEERS

H. S. VAN HASSELT

139

Kleermakerij

Noordeinde 94 - 's GRAVENHAGE - Telefoon H. 3158

Middelbare School v. Handel en Administratie, SWEELINCKSTRAAT 17-19 - 's-GRAVENHAGE.

EXTERNAAT en INTERNAAT.

130

Arb. A. Bijzondere Middelbare Handelsschool met als onderbouw eene H. B. S. met 3-jarigen cursus. Bij beschikking van Z. Exc. den Min. van Binnenl. Zaken gelijkgesteld met de openbare handelsscholen te Amsterdam, Rotterdam, etc.

Arb. B. Bijzondere Hoogere Burgerschool met 5-jarigen cursus. Eveneens officieel als zoodanig erkend. De 1e en 2e klasse van de beide inrichtingen vallen samen, zoodat over de keuze Handelsschool of H. B. S. 5-jarige cursus eerst beslist hoeft te worden na het afdopen der 2e klasse. De school wordt ook door Meisjes bezocht. Prospectus en inlichtingen bij den Directeur

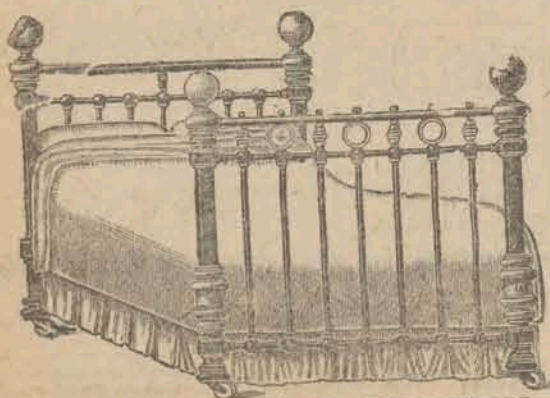
F. TIJMSMA.

Th. A. A. SIMONIS,

GROENMARKT 34, over de Prinssestraat.

TELEFOON 2535.

DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN.

Groote keuze vanaf het beste tot het eenvoudigste.

Magazijn gesloten van half een tot twee uur.

MAISON VAN HAL

Hofleverancier van H.M. de Koningin 103

Reigerstr. 14 BREDA Telefoon 442

Heerenkleeding
Dameskleeding
Indische Uitrustingen
Uniformkleeding

Lid N.V. Verenigde Nederl. Kleermakerijen.

uit de Indiën naar Europa wil zenden, of gezonden, dan wel achtergelaten heeft en desverlangd het houden van toezicht over die kinderen;

4. het geven van raad omtrent reis, uitzet, inrichting, verblijf, onderwijs, medische hulp, inkoop enz., aan naar Oost- en West-Indië vertrekkende of van daar aangekomen personen;

5. het geven van raad wat betreft hotels, pensions, huisvesting, inrichting, onderwijs, medische hulp, inkoop en zoo voorts, op verlangen aan uit de Indiën komende personen;

6. het behulpzaam zijn van degenen, wier belangen de vereeniging voorstaat, in het verkrijgen van werkzaamheden;

7. het medewerken met andere vereenigingen, welke in dezelfde richting werken als de vereeniging „Oost en West”;

8. het aanwenden van andere wettige middelen, welke aan het doel bevorderlijk kunnen zijn.

Ethisch is dit streven, omdat dit alles gaat zonder er kosten voor in rekening te brengen. En dit streven kan alleen dan ethisch blijven, indien de leden, maar vooral de afdelingen, begrijpen, dat het Hoofdbestuur, dat toch de Vereeniging belichaamt en vertegenwoordigt, krachtig, ook financieel, moet worden gesteund.

(Wordt vervolgd).

Namens het Dagelijksch Bestuur
uit het Hoofdbestuur,

De wnd. Secretaris,

A. J. GOOSZEN.

De Chineezzen en het Nationaliteitsbeginsel.

Over dit onderwerp hield de heer Mr. P. H. Fromberg, voor de Chineezzen Vereeniging Chung Hwa Hui, op Zaterdag 6 Maart j.l. om 8 uur nam. in Hotel „Twee Steden” eene lezing.

De voorzitter opent de vergadering en vestigt er de aandacht op, dat het bestudeeren van, het doordringen in de psyché der bevolking, ook die der Chineezzen voor Indië en Nederland van groot belang is en door den spraker de kern der kwestie zal worden aangevoerd.

Met een beroep op uitspraken van de heeren Oudendijk en Ezerman wees spr. op de ongunstige reputatie welke Nederland in China geniet wegens het in Indië gevolgde regime van ongelijkheid, in welk regime de verklaring ligt van de nationale richting, door de Chineezzen in Indië ingeslagen.

In 1918 werd in den Volksraad verbetering geconstateerd. Spr. citeerde echter treffende voorbeelden, ook op gebied van burgerlijk recht. De Sarekat Islam stelt de Chineezzen voor als vertegenwoordigend het zondige kapitaal, van welks economischen druk de bevolking moet worden verlost.

Spr. zegt, dat de Chineezzen in Indië geen vreemdelingen zijn, doch Indonesiërs, zoowel de peranakan als de uit China aangekomenen. Door geheel China loopt de lijn van het nationaliteitsgevoel, zich ook uitende in pogingen zich te bevrijden van vreemden druk. De Chineezzen in Indië blijven niettegenstaande de bloedvermenging, den band met China gevoelen, waar ook blijven zij Chineezzen.

Nemen thans in Indië de Europeanen nog eene bevoorrechte positie in, dit is niet vol te houden. Op gelijkstelling van allen moet worden aangestuurd, eene herziening van art. 109 van het Regeerings Reglement moet deze brengen, daarin ware slechts onderscheid te maken tusschen Indonesiërs en vreemdelingen.

In het nationaliteitsgevoel der Chineezzen ligt de oorzaak van de huidige actie. Dit is echter geen reden om zich buiten het Staatsverband te stellen. Door geboorte op Nederlandsch grondgebied is de Chinees Nederlandsch onderdaan, doch de Chinees beroept zich op zijn bloed, ook in den vreemde. Dit is dualiteit. De wet van 1910 heeft geen natie vor-

mende kracht. De Chineezzen zullen in Indië een cultuurcentrum blijven vormen. Kiesrecht en vertegenwoordiging zijn nog een open vraag. Op de Holland-Chineesche scholen zij echter ook gelegenheid het Chineesch te beoefenen, op de Universiteiten in Indië worde deze taal opgenomen onder de Oostersche talen. Dit is geen groeps- doch een algemeen belang. Het devies is gescheiden samen gaan, maar dan toch samen gaan, waarbij het algemeen belang den doorslag behoort te geven en moet voorgaan. Algemeen belang gaat dus in Indië voor nationaliteit.

De Heer Ezerman is 't geheel met spr. eens. Op zijn reizen op de Molukken en Nieuw Guinea, vond hij overal Chineesche handelaren. Zij zijn de pioniers der beschaving. Zij brengen behoeften bij en verhoogen den levensstandaard.

De Heer Tang Sioe Hie zegt, dat de Chineez zich geen Nederlander voelt, doch zich Chinees blijft gevoelen. Eenzelfde band die Nederland en Indië verbindt vereenigt China met de Chineezzen in Indië. Wel zijn ze Indonesiërs doch geen Nederlanders.

De Heer Noto Soeroto is wel voor een samengaan van Indië met Nederland, doch dan Indië zelfstandig. Dan gaan ook de Chineezzen mee.

Mr. Fromberg had groot debat verwacht en vindt in stede daarvan instemming. Hij beantwoordt de verschillende sprekers. Hij ziet in de Chineezzen in Indië den trait d'union met het wereldverkeer. Na nog eenig debat sluit de voorzitter de vergadering met een woord van dank.

De Heer Van der Kemp verklaart dat de niet gelijkstelling der Chineezzen met Europeanen een smet is op onze wetgeving, die moet worden uitgewischt.

In de pauze vestigde de Heer Gooszen de aandacht der aanwezigen op „Oost en West” en gaf in overweging aansluiting te zoeken.

G.

Vaste Opmerkingen.

In het nummer van 26 Februari j.l. vermeent de heer Vermeer mij terecht te moeten wijzen naar aanleiding van een zinsnede, voorkomende in een artikel van mijn hand in een vroeger nummer. Be-doelde tirade luidt:

„Nu moet volgens insiders de toestand bij de Preanger-cultures heel wat beter zijn dan bij de suikercultuur. De loonen vooral zijn hooger, maar ook hier zijn het w e e r eigen landslieden, de marodoers, die den dommen koelie nog altijd wat van zijn zuurverdiend loon weten af te troggelen. Soort oversoort is niet altijd genade.”

Het woordje „weer” werd door den heer V. onderstreep en triomphantelijk knoopt hij er eene beschouwing aan vast over afkeurenswaardig optreden van eigen landslieden. Alsof ik bedoeld had dergelijk gedoe te vergoelijken! Ik denk er niet aan, maar het hoeft te pas of te onpas niet overal met de haren te worden bijgesleept. Minder loon uitbetalen dan in de boeken voorkomt, is als regel ten nadeele van de onderneming doch niet van den koelie, die zich niet zoo gemakkelijk met een tekort aan loon laat afschepen. Men moest het eens durven wagen, de koelie weet heusch wel wat hem toekomt. Aftroggelen te teekent door mooie praatjes iets zien te krijgen of bedriegelijk ontfutselen i.e. dus onder een of ander voorwendsel den koelie een gedeelte van zijn re e d u i t b e t a l d loon afhandig maken. Dat is heel wat anders dan de gevallen, welke de heer V. opsomt. Goed te praten is niets wat slecht is, slecht is slecht en daarmee uit, maar gevallen van aftroggelen en len zijn mij van Europeanen nimmer ter oore gekomen.

Over het door den directeur der Bandoengse kininefabriek ontvangen enorme bedrag aan tijdelijke tieme werd reeds heel wat geschreven. Het is hensch

Instituut W. G. TAANMAN

INTERNAAT

EXTERNAAT

de Perponcherstraat 105

de Perponcherstr. 101-103

Afd. A. Opleiding voor eindexamen H. B. S. 5-j. c. Inst. voor de Marine

Milit. Academie, Cand. O.-l. ambtenaar.

Afd. B. Opleiding voor Staatsexamen A. en B.

Afd. C. Opleiding voor Cadettensch., Zeevaartsch., Middelb. Kol. Landbouwsch., Machinistensch., enz.

Afd. D. Lager Onderwijs voor Leerl. van af 6 jaar.

Opl. 1ste kl. Gymn. en H. B. S.

169

PERRY & CO.

Kalverstraat 93-95-97-99 - AMSTERDAM
ARNHEM - UTRECHT - 's-GRAVENHAGE

HUTKOFFERS

's-Gravenh. Muziekschool
„DE TOONKUNST“
 Prins Mauritsplein 21 Tel. S. 477
 Spreekuren dagelijks van 10—1 en 2—6 uur.
 Directeur: JAMES ZWART.

Beha ve volledig onderricht aan Dilettanten en Eerstbeginnenden, ook gelegenheid tot Vakstudie.

DAGELIJKS KUNNEN AANMELDINGEN GESCHIEDEN.

Klavier, Orgel, Solozang, Viool, Alt, Cello, Compositie, Dirigeerkunst: 1 uur per week f 80.—; 2 uren per week f 150.— per jaar. Samenspel f 40.—; Harmonie en Contrapunt f 50.—; Muziekgeschiedenis f 25.—; Voordrachtskunst en Declamatie f 50.—; Meth. Spreken f 50.—; Fransch, Duitsch en Italiaansch f 50.— p. j. Orkestklasse 1 maal p. w. 2 uren, voor leerlingen der school f 10.—; leerlingen buiten de school f 15.— p. j. Het onderricht wordt uitsluitend door eerste, gediplomeerde krachten onderwezen; de leerlingen worden individueel behandeld; het geheel staat onder voortdurend toezicht van den Directeur, die alle verantwoordelijkheid voor de te geven lessen draagt, waardoor steeds de beste resultaten worden bereikt. 222

VRAAGT PROSPECTUS!!!

geen geheim, wat de heer V. ons vertelt. De heer V. blijft echter in gebreke. Het ging niet om de hooge tantième van dien directeur, maar om de loonen der koelies en hoe het hiertoe staat bij die kiniefabriek, vertelt hij ons niets. En dáárop komt het aan! Of er dan op die hooge tantième niets te zeggen, niets te concludeeren valt? Zeker, maar waarom zou ik? waar zelfs vurige socialisten zulks niet de hoofdzaak vinden.

Lees er het boek „Vers la démocratie nouvelle“ (Paris 1917) maar op na. Dit werd geschreven, onder den schuilnaam Lysis, door een Franschen socialist, medewerker van het socialistische blad „La guerre sociale“, het in 1915 in „La victoire“ herdoopte blad van Gustave Hervé. Sprekende over den Duitscher Thijssen zegt hij, dat deze miljoenen heeft verdiend, maar ook aan 35 duizend personen werk verschaft. Om aldus te vervolgen: Wij in Frankrijk zouden zulk een schandaal niet hebben geduld en in onze vooruitstrevende kringen zijn we algemeen van meening, dat het beter is 35000 arbeiders in ellende te zien leven, dan één mijnheer zijn fortuin te laten maken.”

Een schandaal, een groot schandaal, zijn evenwel de loonen voor theepstukkers van dertien en voor zwaren veldarbeid verrichtende mannen van vijf en twintig centen per dag in het Garoetsche. Daaraan hebben we houvast, dat is iets concreets! En de namen dezer ondernemingen mitsgaders van hunne directies mogen m. i. dan ook niet verborgen blijven in het notitieboekje van den heer Vermeer. Deze dienen gepubliceerd, op de kaak gesteld, aan de openbaarheid prijsgegeven!

Het zal den heer V. bekend zijn, dat in de overbevolkte afdeling Garoet de werkkrachten goedkoop zijn, maar dat alles wettigt nog geenszins — vooral niet in dezen tijd van goede theeprijzen! — de gesignaleerde uitbuitersloonen en dat in dezen duren tijd! Vele der Preanger cultuur-ondernemingen zijn voor werkvolk aangewezen op de onderhonne mandoers van hot naar her trekkende koelies uit het Garoetsche.

S. J. AALJ.

O.-I. Ambtenaar met verlof.

Den Haag 4/3 '20.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Het Congres voor Taal-, Land- en Volkenkunde.

Aan een hoofdartikel in de „Loc.“: „Het eigene van een volk“, ontleenen wij o.a.: Anderhalf jaar na het Javaansch Cultuurcongres te Solo, werd kortgeleden, eveneens te Solo, het eerste Congres voor Taal-, Land- en Volkenkunde van Java gehouden onder den begaafden president dr. Hoesein Djajadiningrat. In tweeërlei opzicht heeft dit congres verlevendigd het besef, welk een hoogte de Javaansche cultuur eenmaal moet hebben bereikt. Zijn de bronnen van den heer Westenenk juist, dan waren het de Javanen, die in den Hindoeitijd den grondslag voor de hoogaangeslagen Minangkabausche wetgeving hebben gelegd, en wordt de hypothese van dr. Bosch door nadere onderzoekingen bevestigd, dan hebben de Javanen als bouwmeesters zich onvergankelijken roem verworven. Maar ook buiten de vergaderzaal, bij dans, tooneel en schimmenspel ons hier in dit oud-Javaansche milieu in den meest verrijfden vorm geboden, werd men met eerbied vervuld voor een beschaving, welke het tot zoo kunstzinnige uitbeelding van haar innerlijkheid heeft gebracht.

Toch kon men, bij zijn bewondering voor het oude volkseigene, in schoonen vorm ons hier getoond, zich niet verhelen dat men toch slechts den blik sloeg in een grijs en, leek het, afgesloten verleden. Wie schrijft er heden ten dage stukken voor het Javaansche tooneel? Wie scheidt de nieuwe figuren voor het schimmenspel? Wie verrijkt de gamelanmuziek

met nieuwe gedachten? Wie bouwt er nieuwe monumenten van architectuur? Wel leeft daar nog de kracht en het talent om ons het oude meesterlijk te vertolken, maar tevergeefs zien wij naar moderne scheppers uit. En wij moesten opnieuw wel weer denken aan hetgeen bij ons opkwam, toen wij kennis kregen van het eerste plan tot het houden van een Javaansch cultuurcongres: zal de Javaan, door het zoeken naar oude waarden niet worden afgehouden van het vol profijt van het nieuwe? Zal, door deze veneratie van het volkseigene in 't verleden, „het evenwicht tusschen Westersche en Oostersche invloeden“ wel worden tot stand gebracht?

Op den laatsten congresavond heeft de heer Karsten van het onbevredigende dier vragen iets weggenomen. Hij heeft het Javaansche verleden over het heden heen met de toekomst verbonden. In zijn voordracht over de Javaansche bouwkunst heeft hij den weg gewezen om op die oude cultuur een nieuwe op te trekken. Ook hij drong aan op het verzamelen van materiaal, maar nu niet enkel voor wetenschappelijk, maar ook voor praktisch doel: Men toone aan het Javaansche volk van heden wat het op het gebied van bouwkunst ook nu nog vermag en men wekke het daardoor op om met behoud van het volkseigene zich te bekwaamen tot veredeling en verbetering van deze kunst. Terecht voerde de heer Van Vuuren hierbij aan, dat de te stichten openluchtmusea zich daartoe bij uitstek zullen leenen. Het levende voorbeeld wekke.

De heer Karsten bewoog zich met zijn voordracht geheel in de richting van het „Java-instituut“, welks doel immers op de stichtingsbijeenkomst in deze bewoordingen is omschreven: „de ontwikkeling van de inheemsche cultuur — in den meest uitgebreiden zin van het woord — van Java, Madoera en Bali te bevorderen.“

Wanneer het nu de taak zal zijn van het Java-Instituut, om de stof, op de congressen voor taal-, land- en volkenkunde saamgebracht, ook in dien zin te verwerken, dat ze ten goede komt aan de levende en scheppende belangstelling voor een toekomstige Javaansche cultuur, dan zal het volk het eigene uit vroeger dagen een prikkel zijn, om dat wat nog heden zijn eigendom is tot ontwikkeling te brengen voor de toekomst. Door in te keeren in de eigen oudheid zal het dan niet het heden verdroomden, doch kracht zamelen voor een nieuwen tijd.

Behartenswaardige woorden.

Uit een entrefilet in het „Soer. Hbld.“ nemen wij o.a. over: Als een met het Westen overeenkomstige uiting van den tijdgeest moet ongetwijfeld worden aangemerkt de verhoogde vakactie in Ned.-Indië, welke zich demonstreerde in de geboorte van nieuwe vakverenigingen, in de stichting van een Federatief Verbond van Vakverenigingen en in min of meer ernstige conflicten met de werkgevers, zoowel ter Sumatra's Oostkust als op Java.

Voor de werkgevers, die op dit tijdstip willen letten en er prijs op stellen het deraillement te voorkomen, waardoor het maatschappelijk leven in Europa en Amerika nu reeds zoo langen tijd is ontwricht, houden enkele passages uit president Wilson's boodschap van 2 Dec. j.l. aan het Congres behartenswaardige wenken in. Besprekende den huidige stand van zaken in de arbeidswereld, verklaarde de president: „De groote allerwege heerschende onrust, waaruit de eisch te voorschijn trad eener onmiddellijke overweging der tusschen kapitaal en arbeid gerezen moeilijkheden, maant ons, orde te stellen op eigen zaken. Eerlijk gezegd, van permanente of wel durende regelingen tusschen kapitaal en arbeid, waarbij geen rekening wordt gehouden met de fundamentele conceptiën, waarvoor de arbeiderswereld jaren lang heeft gestreden, kan geen sprake zijn.“

„De door de arbeiders gestelde eischen in bijzonderheden analyseeren, wil niets anders zeggen, dan dat men het rechtmatige hunner klacht erkent ten aanzien van velerlei zaken, die er aan ten grondslag liggen. De werkman eischt voldoende loon; hij eischt

VOORHANDEN EEN GROOTE KEUZE:

Romans, Jongens- en Meisjesboeken, Prentenboeken. 176

Kantoor-, School-, Schrijf- en Teekenboeken.

Spoedige levering van alle Studietoeken, Tijdschriften en Modeplaten.

Leesbibliotheek in 4 talen.

Advertentie-Bureau.

BOEK- EN KANTOORBOEKHANDEL

E. VAN ANDEL, Weimarstraat 16a b.d. Suezkade
 Telefoon 3213 - DEN HAAG

THE PH. VAN OMMEREN CORPORATION OF NEW-YORK

New York, San Francisco (Cal.),
 42 Broadway, 64 Pinestreet.

belast zich met:

Expeditie :: Assurantie
 Opslag van goederen, enz. enz.

Nadere inlichtingen worden gaarne
 verstrekt door

PHS. VAN OMMEREN, Rotterdam. 150

N.V. Brood- en Beschuifabriek

„DE OUDE VETTE HEN“

DEN HAAG

bij het Stadhuis

Alle soorten Brood, Beschuif,
 Banket, enz.

Lunchroom - Tea-Concert

219

Naamlooze Vennootschap

Luxe-Auto Verhuuronderneming

voorheen P. J. JANSEN.

Eenig adres: Koninginnegracht 1°.

(over Hoofd-Ingang Dierentuin)

te 's-Gravenhage. 179

Men lette op de Tel.-Nos. H 851 en H 852

Auto's voor Trouwgelegenheden
 en Maand-Auto's

Dag en Nacht geopend

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP

1/2 DE ERVEN H. VAN DIJK

Hofleveranciers van wijlen Z.M. den Koning

Nieuwe Gracht 6 - Tel. 3416

UTRECHT

Leveranciers van Burger-, Militaire-
 en Marine Kleding 209

Indische Uitrustingen

Reiziger door het geheele land te ontbieden.

Inrichting voor Complete Meubilering

N.V. „L. P. SMULDERS' MEUBELFABRIEK“

Tolbrugstraat 11 - BREDA - Tel. Interc. 235.

Behangerij, Stoffeederij

..... Matrassen

Adverteeren doet verkoopen

Zeebaboe's en Jongens beschikbaar.

203
Te bevragen in „PERSINGGAHAN”
Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. Sch. 248

gelegenheid tot onderhouden van het geleerde niet be-
staat. Ook moeten wij in het oog houden, dat geduren-
de dat thuis zijn, het leven van het Inlandsche meisje,
ook nog in dezen tijd zeer veel verschilt van het leven
van haar Europeesche zusters.

Is het wonder als zij achter staan bij dezen van den-
zelfden leeftijd, al komen zij voort uit de hoogste maat-
schappelijke kringen der Inlandsche maatschappij?

Wat den godsdienst betreft, het getal der christen-
meisjes, dat in opleiding is, zal allicht tegen dat der
Mohamedaansche opwegen, maar ik heb nooit gemerkt,
dat het verschil van godsdienst invloed had op haar
plichtsgevoel.

Opvoeding en leiding hebben de meisjes noodig van
verstandige vrouwen, met tact, toewijding, geduld,
beschaving en ontwikkeling, die haar taal spreken, die
haar gewoonten kennen, die haar trachten te begrij-
pen, die daardoor karakterfouten tot een minimum
reduceren en de goede eigenschappen: liefde voor
kinderen, eindelijk geduld, gelijkmoedigheid, handig-
heid en zachtheid, aankweeken.

Het aantal der vrouwen, in het bezit dezer eigen-
schappen is beperkt en men zal haar moeten bezoldi-
gen naar haar verdiensten, wat groote geldelijke las-
ten zal vorderen van de vereeniging.

Ook zullen de leerlingen in een internaat onderge-
bracht moeten worden, waar, hoe sober het overigens
ook moge zijn ingericht, aan de tegenwoordigen eischen
der hygiëne voldaan wordt.

De opleiding zal moeten geschieden in een zieken-
huis, waar eveneens aan alle eischen ten opzichte der
hygiëne voldaan wordt en waar alle middelen voor de
opleiding vereischt, voorhanden zijn.

Juist omdat de inlanders tegenwoordig hun dochters
meer vrijheid laten om zich te ontwikkelen en omdat
de jonge meisjes lust hebben in leeren, moeten zij,
waar zooveel aan haar opvoeding ontbreekt, geduren-
de haar studietijd het beste van het beste hebben.

Dat alles brengt groote kosten met zich en daarom
hopen wij op den steun van velen.

Wij mogen niet blind zijn voor de gebreken, al zijn
wij blij met de reeds verkregen resultaten, die getui-
gen dat ons streven geen utopie is. Er zijn al jonge
vrouwen voldoende gevormd om tot zelfstandig wer-
ken in staat te zijn.

Raadpleeg ik mijn herinnering van een zestal jaren
geleden en vergelijk ik den toestand van de verpleging
in het stadsverband van toen met die van nu, dan
mag ik mij verblijden, dat wij zooveel vooruitgegaan
zijn.

Als wij letten op het steeds aangroeiend aantal pa-
tiënten, dat voor kinderziekten of voor verlossingen
hulp komt vragen aan 't ziekenhuis Boedi Kemoeliam,
dan blijkt dat de bevolking een toenemend vertrouwen
heeft in het werk dezer jeugdige leerlingen, want
dwang van welken aard ook, wordt op de bevolking
niet uitgeoefend om zich tot Boedi Kemoeliam te wen-
den.

Het vormen van een groot aantal goede Inlandsche
verpleegsters en vroedvrouwen gaat wel is waar lang-
zaam maar zeker en het zal des te spoediger gaan,
naarmate er meerderen doordringen worden van de
noodzakelijkheid steun te verlenen, opdat het steeds
groter wordend aantal meisjes, dat verzoekt toegela-
ten te worden tot de vroedvrouwschool, daartoe de ge-
legenheid zal vinden. En zij allen zullen het geleerde
in toepassing kunnen brengen, of omdat zij werkzaam
gesteld zullen worden aan een der vele ziekenhuizen
op Java en buitenbezittingen, die verpleegsters zoo
noodig hebben, of omdat zij zich vestigen om haar
zieke landgenooten bij te staan als hulp gewenscht of
noodig is.

Er bestaat dringende behoefte aan verbetering van
verloskundige hulp en zuigelingenverpleging in heel
den Archipel.

Mogen velen mijn „blijmoedig geloof”, dat wij resul-
taten zullen zien van onze opleiding tot verpleegster
en vroedvrouw, deelen en het streven van de vereeni-
ging ter bevordering van de Inlandsche Ziekenverple-
ging te Weltevreden en elders steunen, hetzij door hun
werkkracht te harer beschikking te stellen, wetende
dat een zware maar dankbare taak hun wacht, hetzij
om financiële steun, opdat op andere plaatsen der-
gelijke opleidingscholen als Boedi Kemoeliam opge-
richt kunnen worden.

WILHELMINA VALK,
Gouvernementsarts met verlof.

Den Haag.

UIT DE INDISCHE PERS.

De voedselvoorziening in Ned.-Indië voor het jaar
1920. Moest in het jaar 1919 gebrek aan rijst in Ned.-
Indië worden geconstateerd, het laat zich, volgens

AUG. SAVELKOUL - AMSTERDAM

SINGEL, HOEK HEILIGENWEG 20

Batavia - Semarang - Soerabaya - Bandoeng

HEERENKLEEDING NAAR MAAT

Indische Uitrustingen

Vraagt geïllustreerden Catalogus.

N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S WIJNHANDEL

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155

Filiaal: 'S-GRAVENHAGE

Noordwal 4, Tel. 2461

121

Filiaal: ARNHEM

Eusebiusb. singel 1a, Tel. 195

de „Kaoem Moeda” van 17 December 1919 aanzien,
dat ten dezen opzichte in het jaar 1920 geen verbe-
tering zal komen.

Ware de rijsttoogst voor dat jaar toch, zelfs op
„vermoedelijk voldoende” kunnen worden geschat,
dan zou de Landvoogd de Residenten van Java niet
voor eene samenkomst hebben bijeengeroepen, ten-
einde met den Directeur van Landbouw het onder-
werp der rijstvoorziening in Ned.-Indië te bespre-
ken en daarna de noodige maatregelen te nemen.

Het schijnt werkelijk noodzakelijk te zijn geweest
dat het Bestuur handelend optrad.

Over de wijze, waarop de rijst in het jaar 1920
moet worden verstrekt, is de opinie van het publiek
verdeeld.

Een deel daarvan acht het 't meest raadzaam om
den vroegeren toestand van verkoop op vele plaatsen
te bestendigen, ook in aanmerking genomen de mo-
gelijkheid, dat de rijsttoogst in de Residentie Ban-
tam gunstig zou kunnen uitvallen, terwijl een ander
deel aan de verstrekking van rijstkaarten de voor-
keur geeft.

Het Bestuur heeft zich met het laatste denkbeeld
vereendigd en het kaartenstelsel in praktijk gebracht.

Het spreekt van zelf dat ook aan deze nieuwe re-
geling, evenals aan al de vorige, het een en ander
ontbreekt, doch, wanneer het publiek in de gegeven
omstandigheden wat goedwillig is en mede wil wer-
ken om de regeling te doen slagen, dan kunnen de
moeilijkheden wel worden ondervangen.

In het begin is er sprake van geweest om de Bui-
tenzorgsche regeling op de andere plaatsen in Ned.-
Indië toe te passen. Te Buitenzorg moest de werk-
gever voor het rijst-etend personeel opkomen ten
assistent-resident kantore, hetgeen alfabetisch ge-
schiedde, d.w.z. dat hij wier namen met een A tot
bijv. D. begonnen, enz., op den bepaalden dag
moest verschijnen en dan de namen, de functie, de
namen der kampongs, de namen der vrouwen en
kinderen en het aantal bedienden moest opgeven.

In de praktijk toegepast, bleek het evenwel, dat
vele Europeanen aan de opdracht niet konden vol-
doen, aangezien zij onmogelijk hun werk in den
steek konden laten.

De inlandsche ambtenaren werden van de Euro-
peanen gescheiden, ontvingen gedrukte blanco sta-
fen en moesten die schriftelijk invullen, doch velen
hunner waren ziek, konden niet komen en konden
dus ook niet aan de opdracht voldoen.

De inlandsche ambtenaren in de kampongs kren-
gen het bevel om zich op bepaalde dagen op het
wedonokantoor te verzamelen en werden dus weer
afgescheiden van de massa.

De verkregen opgaven gaven nog al aanleiding
tot verwarring, doordien velen, als zij gasten te huis
hadden, meer rijst etende personen opgaven dan er
in werkelijkheid aanwezig waren. Verder gaf men
bijv. op voor de personen B, C, D, E, F, doch B,
die onder een ander kantoor ressorteerde, gaf het-
zelfde aan en kregen zij derhalve een dubbel rant-
soen.

Het Bestuur persoonlijk een telling te laten hou-
den had ook al bezwaren in, want in vele inland-
sche huishoudens moet vroeg worden opgestaan en
naar het buitenwerk gegaan, met het gevolg, dat
vele personen niet thuis zouden zijn als de telling
zou worden gehouden.

Men ziet, dat in theorie de zaak misschien goed
is geregeld, doch om zulk eene regeling praktisch
te laten slagen, zal in de eerste plaats medewer-
king van de massa noodig zijn.

En voor de bestuursambtenaren is de taak moei-
lijk, vooral, waar de Nederlander, volgens den
schrijver, nog al spoedig klaar staat met het uit-
deelen van standjes.

Hij doet om die reden een beroep op de welwil-
lendheid van het publiek en van de vele bestaande
vereeningen, om aan het uitvoeren van de be-
staande regelingen mede te werken, ter voorkoming
van verdere verwarring, daarbij overwegende, dat
er geen volmaakt menschenwerk bestaat en dat als
er geen leiding is, de geheele rijstverstrekking in 't
honderd loopt.

F. C. DE BRUYN

Magazijn van Comestibles en Fijne Vleeschwaren

LEVERT UITSLUITEND EERSTE KWALITEIT
ARTIKELN TEGEN BILLIJKE PRIJZEN.

Bestellingen worden dagelijks opgenomen en franco
thuisbezorgd. 223

Vraagt Prijscourant. Neemt Proef.

TELEF. 3361 - DANCKERTSTRAAT 43.

Toko Samoea Ada

JOH. H. MOHRMANN 80

Hobbemastraat h. P. C. Hoofstr. 30

Amsterdam, Interc. Tel. Z 24.

Ontvangen:

Roode Vischjes

Gec. Tamarinde in flesch

Gec. Nootmuscaat

Gec. Ananas

Assemkoekjes in flesch

IND. KOEKJES.

Per ons

Assemkoekjes 75 ct.

Teng teng Katjang . 55 „

Teng teng Wiedjen . 55 „

Beco Beco 55 „

Eerste zending Hoornen Rijstlepels

N. V. MEUBELFABRIEK V/H LE COINTRE & CO.

164

Ameublementen
Betimmeringen
Gordijnen
Tapijten

Modelhuis: Oude Molstraat 32
'S-GRAVENHAGE

GEBRS. VLES - LEIDEN

Kleermakerij

BREESTRAAT 177 TELEFOON No. 393

Steeds de nieuwste

Engelsche Stoffen

in groote keuze voorradig.

Uitrustingen voor Indië

..... Melkinrichting

Den Haag, Lange Beestenmarkt 9 - Tel. Haag 3683

„PASTEUR”

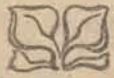
Scheveningen, Neptunusstraat 66a - Tel. Schev. 1853

Stoom-Zuivelfabriek

UITGAVE van de N.V. Boekdrukkerij v.h. Firma
T. C. B. TEN HAGEN te 's-Gravenhage.

Heden is verschenen de 8ste veel
vermeerderde druk van

Moderne Kookkunst.

VERZAMELING

VAN

uitgezochte en beproefde Recepten, Opmerkingen over het toedienen der spijzen en wijnen, over het samenstellen van Menu's, opmerkingen over gereedschap, voorraad, enz.

BENEVENS RUIM

100 Afbeeldingen
van Opgemaakte Schotels

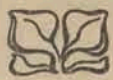
EN EEN

ALPHABETISCH REGISTER

BEWERKT DOOR

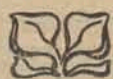
FRANÇOIS BLOM,

Cuisinier te 's-Gravenhage.

BEKROOND MET DE GOUDEN MEDAILLE

op de Voedings-Tentoonstelling te Parijs 1889 en de
Kookkunst-Tentoonstellingen te Antwerpen 1889
en 's-Gravenhage 1892 en met het
Eere-Diploma op de Tentoon-
stelling te 's-Gravenhage 1905.

Prijs: ingenaaid f 4.00
gebonden - 5.00

HOEKER & ZN.

Uitsluitend adres Heerengracht 435-437

3 Goud - Zilver 3

Paarlen - Brillanten

AMSTERDAM 192 Telefoon 309 Noord

Twee vrouwelijke moordenaars. In den nacht van den 6en December 1919 heeft in de kampong „Baroe" ter hoofdplaats Soerabaja, een vreeselijke moord plaats gehad, welke werd gepleegd door twee inlandsche vrouwen.

Het slachtoffer was een Hindoesch (Bombay) meisje van 7 jaar, waarnaar door den vader reeds een week lang werd gezocht en dat door twee inlandsche vrouwen in hare woning was gelokt.

Het lijk van het meisje werd zwaar beschadigd gevonden in een koffer, welke naar een huis in de kampong Kali Sossok was gebracht.

Daar had men de afgekapte handen en voeten en het lichaam in het privaat geworpen.

Volgens het onderzoek van de recherche had men het kind, nadat het in huis was gelokt, gewurgd en de versierselen, welke het droeg, geroofd.

De waarde daarvan bedroeg ± f 350. De beide vrouwen zijn door de politie gearresteerd waarvan een de gouden halsketting van het meisje droeg en welk voorwerp is herkend.

(Djawa Tengah, 16 Dec. 1919)

Gevaarlijke Inlandsche Geheime Genootschappen. Een dezer genootschappen draagt den naam van „De Broederschap" en heeft tot doel het onveilig maken van de omstreken van Bandoeng.

De politie te Bandoeng was van deze beweging op de hoogte en het is haar gelukt tal van leden der vereeniging, welke zijtakken heeft, in arrest te stellen.

Doch het hoofd der beweging of wel de voorzitter der vereeniging, loopt nog vrij in Garoet rond.

Het is te hopen, dat men ook hem spoedig zal vatten, niet het minst in het belang der bevolking zelve, die anders wel eens last van hem zou kunnen krijgen.

Een andere vereeniging van gelijke hoedanigheid als de boven vermelde, is opgericht in de desa's Bolak Batou, Tjangkring en Bandoeng.

De leden hebben gezworen het bestaan van alle andere menschenrassen, die geen lid van de Vereeniging zijn, te zullen bemoeielijken, elkander steun te zullen verleenen, de politie te zullen misleiden en als men gearresteerd wordt de grootst mogelijke geheimhouding te zullen bewaren.

Van deze vereeniging zitten reeds 7 leden achter slot ter hoofdplaats Bandoeng.

Niettemin blijft de onveiligheid daar ter plaatse en ook te Tjimahi onrustbarend, zoodat het te hopen is, dat het Bestuur, dat actief optreedt, weldra winst zal kunnen boeken.

(Djawa Tengah, 18 Dec. '19).

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Is Japan kapitalistisch? In het vorig Kol. Weekblad werd uit de „Perniagaan" van 20 November 1919 de voorgebrachte vraag besproken, of Japan imperialistisch was. De schrijver vervolgt dat artikel in datzelfde blad, door ook het kapitalistisch streven van Japan te behandelen en zegt daarover het navolgende:

Een gedeelte van de Japansche pers verwijt aan Amerika, dat de maatschappij daár zoo kapitalistisch is samengesteld, doch dan rijst onwillekeurig de vraag, of men datzelfde oordeel niet kan uitspreken over de Japansche maatschappij, die toch ook onder den invloed van de geldmannen staat.

Het lijdt geen twijfel, of de partijpolitiek in Japan is geheel en al in handen van de groot-kapitalisten en van de maatschappelijk hooggeplaatsten en dat deze geldelijk ook groote voordeelen genieten, bewijst wel het feit, dat de vennootschappen, in verhouding tot de massa, weinig belasting betalen.

De „Zji-Zji", het Japansche blad van den middenstand, zegt in het hoofdartikel van 30 Juli 1919, dat Japanners met een jaarlijksch inkomen van 3000 yen 7 pCt. belasting betalen, terwijl zij, die jaarlijks 200.000 yen ontvangen, slechts 30 pCt. daarvan aan den fiscus voldoen.

En waar de maatschappijen dividenden uitkeeren van 50 tot 70 pCt., daar laat het zich verklaren dat

C. P. A. NICOLAI
DUNKLERSTRAAT 33 - TELEF. H. 7057
hoek Valeriusstraat. 177
Specialiteit in Heeren-Modeartikelen
Ruime keuze. Nieuwste Modellen.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZOON
GROENMARKT 27
TELEFOON No. 2512

□ □ DROGERIEN □ □ □ □ CHEMICALIËN □ □ □ □
□ □ DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN- □ □ □ □
□ □ EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS □ □ □ □

het volk tegenover die winstmakende maatschappijen vijandig staat.

Landsdienaren hebben o.m. een groote weefmaatschappij opgericht, die niet alleen 100 pCt. winst uitkeert, doch bovendien vrijgesteld is van de bindende voorschriften, welke in de fabriekswet zijn opgenomen.

Onlangs heeft er te Yifoe een spoorwegongeluk plaats gehad, tengevolge van het feit dat men het spoorwegpersoneel 24 uren achtereen had laten werken. Ook op de werkkraft van het personeel van den Post- en Telegraafdienst wordt geheel en al beslag gelegd tegen een veel te karig loon. Aan verbetering van deze toestanden wordt niet gedacht uit vrees voor het kapitaal, en als er al een enkele maal eene nieuwe regeling in het leven wordt geroepen, dan is die gewoonlijk veel te laat voor het volk en alleen zeer voordeelig voor de geldmannen.

Reeds sedert eenigen tijd is men in Japan bezig om het bedrag van het in omloop zijnde geld te verminderen.

De reserve van het goudgeld met een betrekkelijk gering goudgehalte is zeer gering, doch de uitgifte van papiergeld van 30 tot 1100 miljoen yen gestegen.

De machthebbers zijn bevreesd dat de industrie schade zal lijden en laten om die reden de uitgifte van papiergeld onbepaald toe, in de meening verkeerende dat dientengevolge de prijs van het geld zal stijgen en die van de handelsartikelen zal dalen.

Doch de geldmannen zien nu ook wel in, dat de uitgifte van eene onbepaalde hoeveelheid papiergeld uit den boeze is en dat de daaruit voortgekomen staking een groote slag voor de Japansche nijverheid is geweest.

In de „Tokijo Asahi" wordt er op gewezen, hoe het Japansche kabinet, gesteund door enkele kapitalisten en speculanten, de geroofde goederen verdeelde en dientengevolge de overtuiging heeft doen ontstaan bij het volk, dat het Kabinet er alleen maar is om die personen vooruit te helpen.

De Regeering gaf trouwens zelf het voorbeeld aan de speculanten om de prijzen op te drijven.

De tabak van de Japansche Regie steeg plotseling 20 pCt. in prijs, nadat onder een vorig ministerie de prijs ook reeds met 20 pCt. was verhoogd.

In het jaar 1918 gaf dit eene winst aan de Regeering van 70 miljoen en was dus, naar de meening van het publiek, eene prijsverhoging niet bepaald urgent.

De bestaande toestanden in Japan onder dit licht bezien, is het zeer moeilijk Japan te prijzen boven Amerika.

De Regeering in dit laatste land heeft echter den steun van het volk achter zich, omdat zij handelt krachtens den volkswil, doch in Japan staan de zaken anders.

Het Japansche volk is gemakkelijker weg te doezelen dan het Amerikaansche en de Japansche pers in handen van de Regeeringsmannen, is daarbij een groote kracht.

Verwickelingen in de provincie Hoktjoe (Groot-China). In de „North China Herald" komt een bericht uit Peking voor, waar in melding wordt gemaakt van nieuwe verwickelingen tusschen Chinezen en Japanners in de Chineesche provincie Hoktjoe.

De Chineesche ambtenaren te Hokian werpen de schuld daarvan op de Japanners en deze verklaren dat de onrust is ontstaan tengevolge van de handelingen van de Chineesche studenten, die den handel tusschen Chineesche en Japansche handelaren steeds moeilijkheden in den weg leggen en het volk verbieden om bij die Japanners, die onder bescherming van de Japansche Regeering staan, goederen in te kopen.

De Chineesche generaal Lie-Hoo-Kie te Hokian ontkent de bestaande spanning, op grond van door den Japanschen consul-generaal aldaar verstrekte gegevens en zegt, dat hij de openbare orde wel kan handhaven.

Naar zijne meening is het geschil door de pers te

TUINARCHITECTUUR
N.V. Clingendaalsche Kweekerij 190
CLINGENDAAL Den Haag
Eigen Kweekerij

American Hotel - Amsterdam

Hotel en Café-Restaurant le Rang. 131

Schoonste Ligging - Moderne Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737. Code 5th Edition A. B. C.

veel opgeblazen en kan het bij minnelijke schikking wel worden opgelost.

Intusschen hebben 2 Chineesche studenten het leven in deze zaak gelaten, tengevolge van de door de Japanners toegebrachte verwondingen en heeft de Japansche Regeering een oorlogsschip naar Hok-tjoe gezonden, dat op de buitenree ver van de kust geankerd ligt.

De Chineesche bevolking is zeer ontstemd op de Japanners en dit feit is zeer zeker niet bevorderlijk voor de toenadering van de beide rassen, welke voor de rustige ontwikkeling van Oost-Azië zoo noodig is.

De Hokjanners te Shanghai hebben telegrafisch protest aangetekend bij de Regeering te Peking tegen het optreden van de Japanners in de provincie Hoktjoe. (Djawa Tengah 16 Dec. 1919).

LITERATUUR-OVERZICHT.

Literatuurlijst voor het Adatrecht.

Een nuttig werk heeft stellig de in 1917 opgerichte Adatrechtsstichting volbracht door het bezorgen van haar „Literatuurlijst voor het adatrecht van Indonesië“, die in de afgelopen week bij Nijhoff is verschenen. Binnen een bestek van 192 blz. geeft de lijst: vooreerst een alphabetisch gerangschikte opsomming van wat, in het Nederlandsch en in andere talen, over Indonesisch adatrecht verschenen is, hetzij in boeken, hetzij in tijdschriftartikelen; voorts dezelfde opsomming, doch nu geographisch en te gelijk naar onderwerpen gerangschikt, zoodat hij, die b.v. over familie-recht van Zuid-Sumatra of over Boegineesch grondenrecht wil ingelicht zijn, terstond het noodige bijeen vindt; terwijl ten slotte een korte rubriek Chineesrecht en een korte rubriek Godsdienstig recht het werke besluit.

Behalve gegevens uit Nederlandsch-Indië omvat de opgesomde stof ook gegevens uit de overige Indonesische landen: Formosa (Japansch), Philippijnen (Amerikaansch), de Engelsche stukken van Nieuw-Guinea en Borneo, het Portugeesche stuk van Timor, het Maleische schiereiland (Engelsch), de Tjams in Fransch-Indochina en Madagaskar (Fransch). Blijkbaar met het oog daarop zijn zoowel het voorbericht als de opschriften in het boek drietalig: in Nederlandsch, Engelsch en Fransch. De bijdragen uit het Nederlandsche deel van Indonesië vormen echter in deze lijst verreweg de hoofdschotel.

We twijfelen niet, of de lijst zal velen gebruikers tot wezenlijk nut zijn. Veel tijdroovend gezoek in catalogi en repertoria wordt hem bespaard.

Nog verdient vermelding, dat, blijkens een beknopte mededeeling voorin het werkje, de Adatrechtsstichting — welke te Leiden gevestigd is — bijstand ondervindt van een commissie te Batavia, van een commissie te Manila en van deskundigen in Amerika, te Londen, te Parijs en te Lissabon. In Japan (voor Formosa) wordt naar een medewerker gezocht.

Aan deze, aan de N. R. Ct. ontleende, aankondiging wordt slechts toegevoegd, dat het geschrift is samengesteld door den archivaris van de adatrechtsstichting, mr. W. J. Muller.

Koloniaal Tijdschrift.

De Maart-afl. van het Koloniaal Tijdschrift (hetwelk van de oprichting af maandelijks verscheen, doch in den vervolge slechts om de 2 maanden zal uitkomen) opent met een artikel van den hr. S. Kalf, „Multatuli als ambtenaar“, een zeer interessant stuk, dat een helderen kijk geeft op de levensopvattingen van Douwes Dekker, niet alleen als ambtenaar, maar ook als mensch. — De hr. H. Craandijk schrijft over „Koeliecontracten“; schr. is niet tegen de afschaffing der poenale sanctie, die z.i. overbodig zal zijn, wanneer met de volgende factoren rekening wordt gehouden: „Vrijheid van werving, vrijheid van beweging, belang van den arbeider bij de uitkomsten van het bedrijf der cultuurondernemingen. — Over het beleid der plaatselijke ambtenaren in de Garoetzaak artikel de hr. C. O. van der Plas; de schrijver zoekt de oorzaak van het gebeure in de besluiteloosheid, de weifelende politiek der Indische Regeering. — Een niet ondertekend artikel vraakt de benoeming van den hr. van der Marel tot resident van Cheribon. — De hr. E. L. K. Schulling bespreekt „het rietbrandeneuvel in de jaren 1911 t/m. 1918 volgens het Koloniaal Verslag“. — Verder bevat de afl. nog: Resident Bekking in Rembang, door S. Kalf (slot). — De Pickering, gezagvoerder Edes, bij de schipbreuk van de Evertsen in 1919, door P. H. van der Kemp. — De ontvoogding van Indië, door G. (naar aanleiding eener voordracht van

Steeds het beste

Voor de rijsttafel

TOKO-BOGOR
DEN HAAG
Tel: 3472
Suezkade 122 b

Prof. van Vollenhoven over dit onderwerp). — Koloniale literatuur. — Kroniek (De Indische begroeting in de Eerste Kamer. — Het rapport van dr. Hazen. — Een tergende benoeming, n.l. van den hr. Van der Marel tot resident), door Tertius. — Vreemde koloniën, door Prof. D. G. Stibbe. — De rubriek „Bibliographie“ komt in deze afl. niet voor en is, naar we vernemen, vervallen.

Teysmannia.

Inhoud van af. 10, jaarg. 1919: Iets over de Amerikaanse of suikermaïs en de toepassing er van voor het huishoudelijk gebruik, door M. van der Meer, met naschrift door K. van der Veer. — Schaduw-, sier- en laanboonen (vervolg), door H. J. Wigman Jr. (met platen). — De fabricatie van citroenolie en calcium-citraat in Sicilië, door Utermark. — Nog iets over een soort van druif, door J. J. Smith. — Druiventelt, door Van Uffelen, met naschrift, door K. van der Veer. — Sprokkelingen op landbouwgebied (bereiding van zoete Oranje-olie. — Jute-cultuur. — Pisangafval als potaschbron. — Djali Bras, enz.).

De Indische Gids.

De heer S. Kalf opent de Maart-afl. met eene beschouwing, getiteld „Multatuli en Insulinde“, eene aanvulling als 't ware van bovengenoemd artikel in 't Koloniaal Tijdschrift. — De hr. J. Th. Furstner artikel over „Vlootbezuiniging“; in hoofdzaak komt zijn betoog hierop neer, dat voor Indië althans een behoorlijke vloot moet worden onderhouden, in de eerste plaats omdat Engeland, Amerika en Japan, niettegenstaande allerlei ontwapeningsvoorstellen, er op uit zijn hunne oorlogsvloten niet alleen in stand te houden, doch duchtig te versterken. „De brandstof voor een nieuwen oorlog ligt in het Oosten huizenhoog opgestapeld.“ — Aan de Britsch-Indische Regeeringshervorming (in verband met de toekenning van grootere zelfstandigheid aan dat land) wijdt mr. J. H. Abendanon een uitvoerig opstel. — Ten slotte bespreekt kapitein J. C. A. Bannink het verslag der commissie tot herziening der bezoldiging van het militair personeel der Indische landmacht. — Overigens de gewone maandelijksche rubrieken: Varia. — Revue van brochures, enz. — Koloniale literatuur. — Bibliographie van Oost- en West-Indië.

Indië. Geïllustreerd Weekblad.

Afl. 50 bevat: De Lampongers (vervolg), door N. — Oorspronkelijk ruilverkeer in Oost-Indië, door Prof. Dr. A. W. Nieuwenhuis (vervolg). — Listen regeeren de sterken. Maleische dwerghertverhalen, vertaald door B. Th. Brondgeest (vervolg).

In- en Uitvoer.

In No. 10 het eerste gedeelte eener artikelenreeks van Th. O. d. C. over onze Indische cultures in 1919 en hare vooruitzichten over 1920. We ontleenen aan deze voorbeschouwing den navolgenden zin: Te midden van de economische en financieele ontwikkeling, die de rampzalige wereldoorlog bracht, staat het crediet van Ned.-Indië ongeschokt en ondanks de naweeën van den strijd, die het oude Europa nog steeds teisteren, heeft Insulinde in 1919 een zeer goed jaar gemaakt en zijn de vooruitzichten voor 1920 bevredigend.

De Taak.

Op de navolgende bijdragen in de laatst hier te lande ontvangen Nos. van het weekblad „De Taak“ wordt de aandacht gevestigd: No. 23: Bezoldigingsstelsel. — Inlandsche ziekenverpleging. — No. 24: Het Solosche Congres voor Taal-, Land- en Volkenkunde van Java, door K. de J. — Indiërs naar Holland. — No. 25: Indië in Nederland (Koloniaal Onderwijzerscongres), door J. E. S. — Een modern zelfbestuurder (n.l. Kandjeng Goesti P. A. A. P. Prang Wadana), door S. K. (met portret). — No. 26: Gouvernementswetenschap, door S. K. — Raden Saleh, door G. G. v. d. K. — No. 27: De Indonesiër en zijn grond, door B. ter Haar Bzn. — Garoet, door K. de J. — Karang Asem (zelfbestuurd landschap op Bali), door K. de J.

Vrijzinnig Weekblad.

Het Nr. van 17 Jan. van het „Vrijzinnig Weekblad, Orgaan van den Ned.-Ind. Vrijzinnigen Bond“, bevat een beschouwing van den hr. H. F. Tillema: „Gevaarlijke cijfers“ getiteld. Aan de hand van gedrukte bronnen wijst schr. er op, dat op verschillende eilanden de bevolking stationair blijft, ja zelfs uitsterft. Men moet z.i. dan ook voorzichtig zijn met de officieele berichten van den laatsten tijd dat de bevolking van Indië zoo belangrijk is toegenomen. Dat voorzichtigheid

) Een derde opstel van S. Kalf over Multatuli, vindt men in de Febr.-afl. van Morks' Magazijn, getiteld: Multatuli en Potgieter.

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. Krul
Salon de Rafraichissements 185
NOORDEINDE 44 DEN HAAG

Hotel-Café-Restaurant „SUISSE“
Amsterdam 142
72 Kamers. Badkamer op iedere Etage.
Centrum der stad. Dir. H. P. ALBERTS.

Parkhotel
van Stolkpark, Scheveningsche Boschjes. 170
EERSTE RANGS FAMILIEHOTEL
Centrale Verwarming, Electrisch Licht, Baden, Rustige ligging.
Bijzonder geschikt voor Zomer- en Winterverblijf.

Hotel VAN DEN ABEELLEN
SCHEVENINGEN
Het geheele jaar geopend.
Centrale Verwarming - Lift en Baden - Matige prijzen
175 Aanbevelend, P. ENGELS.

„DE BIJENKORF“
:: Lunch- en Tearoom ::
Koude- en Warme Schotels 153
WAGENSTRAAT 45 DEN HAAG

Het meest aan te bevelen
INDISCH RESTAURANT
LAAN VAN MEERDERVOORT 68, DEN HAAG
Dagelijks geopend van 12 tot 9 uur.
Uitsluitend Indische Tafel.
163 Directeur: J. VAN GEEMERT.

Maison van Wijk
Obrechtstraat 57 - 's Gravenhage - Telefoon H 2665
UITZENDING VAN DINERS vanaf f 0.90
Speciaal ingericht tot het leveren aan huis van Dejeuners, Diners en Soupers.
175 KOUDE EN WARME SCHOTELS. J. H. M. KOETS

Het sedert 1911 gevestigde
Indisch Restaurant „Waroeng Djawa“
Kortenaerkade 10, Den Haag, Tel. 4882
heeft geen filialen. 193
TEVENS UITZENDING VAN DINERS.

Hotel Café-Restaurant
HET ROOMHUIS „BOSCHHEK“
Haagsche Bosch Den Haag
Eigenaar-Exploitant: H. L. P. ALSEM.
Uitstekende Keuken
Gelegenheid tot het geven van Diners en Partijen
Oprijlaan met Garage. Kegelbanen in aanbouw. Tennisbanen. 9

Restaurant KOLLOFFEL
HEERENGRACHT 241 tusschen Gasthuismolensteeg en Raadhuisstraat.
AMSTERDAM - TELEF. N. 4390.
PLATS DU JOUR VAN 12-1.30 UUR. 216
Diners van 4-8 uur à f 1.40 (omvattende Soep of voorgerecht, Vleesch of Visch, Groenten, Aardappelen en Dessert).
ABONNEMENTSBOEKJES van 10 coupons f 13.—
Zondags geopend van 4.30 tot 7.15 uur.

Tel. 4060 - Haag - **MAISON VAN RIJN** Meermalen BEKROOND
 CUISINIERS
 Prins Hendrikstr. 28 - DEN HAAG - v. Galenstraat 43
 Dejeuners, Dinners, Soupers, etc. Hors d'Oeuvres
 Varié, Mayonaises, Salades, Koude en
 Warme Schotels, enz. enz.
 Meest Gerenommeerde Inrichting hier ter Stede.

Tarief Dinners Hoogst zindelijk bereid, van de beste ingrediënten, aan huis bezorgd :-

Dinners à f 0.90 Vleesch Groenten Aardappelen	Dinners à f 1.- Vleesch Groenten Aardappelen Toespijs	Dinners à f 1.60 Vleesch Groenten Aardappelen 2de Vleesch, Visch of gevogelte Compôte Toespijs
---	--	--

Met bijlevering van SOEP worden de prijzen met f 0.25 verhoogd.

COUPONBOEKJES
 verkrijgbaar voor 24 Dinners tegen Gereduceerde Prijzen.
 24 diners à f 0.90 f 20.50, 24 diners à f 1.- f 23.-
 24 diners à f 1.60 f 37.50, 24 porties soep . . f 5.-
 Speciaal Gesoigneerde DINERS met uitgebreid MENU
 f 2.50 p. couvert.
 Menu op aanvraag verkrijgbaar. 220
 Verzoeken bussen te weigeren met verbroken contrôle-sluiting.

Restaurant VAN DER PIJL
 PLAATS 18 :: LA HAYE

MAISON DE PREMIER ORDRE
 Livraison en ville et en province

Grand Hotel Restaurant
 „Central”
 In alle Kamers warm en koud water
 De meest bekende Inrichting der Residentie.

HOTEL PAULEZ
 geeft weder dagelijks van 3.30 tot 5.30 uur, zijn bekende intieme
 Afternoon-Tea-Concerten
 door het ensemble
WILLY HONSBEEK & z

Restaurant SAUR, den Haag
 Lange Houtstraat, hoek Voorhout.
 Dejeuners, Dinners, Soupers
 Specialiteit voor Visch en Zeeuwsche Oesters

RESTAURANT 1e ETAGE, Ingang No. 17. Tel. Int. 2479
 Plat du jour Dinners A la carte
RESTAURANT KNAPPSTEIN
 VLAMINGSTRAAT 15-17 - 's-GRAVENHAGE
 PARTERRE: LUNCHROOM, INGANG No. 15, KOUDE EN WARMESPIJZEN
 134

HOLLAND HOTEL
 tegenover de Wagenbrug
 Restaurant à la carte en pension
DEN HAAG

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
Kristal - Porselein
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ. ENZ.,
 uit de Plateelbakkerij „Zuid Holland”
 te Gouda.
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen.
 Garantie voor gave overkomst.

werkelijk geboden is, blijkt uit de navolgende mededeeling van den heer T.: „Tot slot wil ik nog even vermelden, dat het is gebleken, dat de Javaansche bevolking van Batavia niet 105.000 bedroeg, zoals men dit op 31 Dec. 1916 nog meende, maar ruim 181.000!... Waar men zich vlak onder de oogden der regeering zoo „vergist” heeft, kan men nagaan hoe het met die cijfers elders is gesteld.

De Indische Mercur.
 Inhoud van No. 11: Berichten van de Afdeling Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut. No. 2. Veleverende palmen uit de geslachten Attalea en Maximiliana, door Dr. J. Temminck Groll (met afbeeldingen). — Les amandes et l'huile de palme, door Prof. Dr. P. van Romburgh. — De ware toestand van de continentale beetwortelsuiker-industrie. — De bloemknopswants en de zaadwants bij de thee, door Dr. C. Bernard. — De rijstsituatie in Oost-Azië op ult. Sept. 1919. — De economische ontwikkeling van Sumatra. — De overzeesche handel na den oorlog. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Opgave van literatuur over rubber.

Weekblad voor Indië.
 No. 43 bevat het slot van het geïllustreerde artikel: Het Zendingshospitaal der Methodisten te Tjisaroea en een praatje over opium, door W. Kooimans Jr. — Verder een opstel: Vrijheid van drukpers en het recht van de vrije meeninguiting, door Paideia. — Ten slotte o.m. het vervolg der Jachtschetsen uit de Padangsche Bovenlanden, door M. W.

Het Indische Leven.
 In No. 25 vindt men het portret (met bijschrift) van den heer J. van der Marel, tot dusver Inspecteur voor agrarische zaken en verplichte diensten, wiens benoeming tot resident van Cheribon zooveel pennen in beweging heeft gebracht.

Jaarverslag van den Topograph. Dienst in Ned.-Indië.
 Verschenen is de veertiende jaargang van bovengenoemd jaarverslag. Behalve een overzicht van hetgeen deze tak van dienst in het jaar 1918 heeft verricht, bevat het boek eenige „bijdragen van gemengden aard”, interessant door inhoud zoowel als illustratie. Die bijdragen behandelen de volgende onderwerpen: West-Bali, door R. E. P. Maier (aardrijkskundige beschrijving, bevolking, geschiedenis, toekomst, het particuliere land Tjandikesoema). — Hindoe-oudheden nabij Buitenzorg, door J. W. E. de Ruiter. — Een en ander omtrent het Rindjanigebergte op Lombok, door L. H. C. Horsting. — Een greep uit Cheribon's verleden, door J. M. van Gils. — De vogelneestklippen van Karangbolong, door A. F. Mönlich. — Fotografie ten dienste van kaartteeringen, door L. F. van Gent. — De stereo-autograaf (dienende voor het mechanisch in kaart brengen van stereometrisch gefotografeerde terreingedeelten), door J. C. F. Ohlhardt.

De Waterstaatsingenieur.
 Uit den inhoud der Nov. '19-afl.: Bepaling der niveau-veranderingen in een reservoir van een waterkrachtwerk door middel eener sommatiekromme, door ir. C. G. J. Vredenburg. — Geologisch overzicht van Java en Madoera, door ir. G. J. N. Hengeveld. — De invloed van bosschen op het regime der rivieren, door ir. J. H. Thal Larsen. — De werkring en de bezoldiging van ingenieurs in dienst van locale raden, door ir. M. de Wolff.

Handelsberichten.
 In No. 678 vindt men het eerste gedeelte eener beschrijving van de haven van Curaçao (Willemstad). Het thans opgenomen gedeelte handelt over de havenverbetering en de werven.

Archief voor de Rubbercultuur in Ned.-Indië.
 No. 5 (Algemeen gedeelte) van den 4en jaarg. bevat: Vlekken op sheets, door ir. F. C. van Heurn en Dr. K. Heusser. — Een practisch rookhuisje, door ir. J. C. Hontjens en E. Göbel. — Werkzaamheden van het Algemeen Proefstation der A.V.R.O.S. 1 Juli 1918—30 Juni 1919. — De rubbercultuur ter Sumatra's Oostkust, naar Dr. N. R. Pekelharing.

Nederlandsch-Indisch Rubbertijdschrift.
 Hoofdzakelijke inhoud van de 4e jaarg., 2e halfjaar, No. 10: Toestand en vooruitzichten van de rubbercultuur op Sumatra, naar Dr. N. R. Pekelharing. — De Oostkust vermoord (naar aanleiding van het voornemen om de poenale sanctie af te schaffen). (Ontleend aan een artikel van K. W. in het Nieuws v. d. Dag v. N.-I.). — Plantersvergadering Semarang-Kedoe. — Rubbercultuur in Indo-China. — De rubber-industrie

HOTEL-PENSION PHILADELPHIA
 LEIDSCHHE KADE 94, tegenover het Leidsche Boschje.
 AMSTERDAM - TEL. Z. 3275.
 Zeer aanbevelenswaardig voor Indische Families.
 DAGELIJKS RIJSTTAFEL.
 NDISCH EN EUROPEESCH RESTAURANT.
 KAMERS MET EN ZONDER BADKAMER.
 Lift. Centr. Verwarming

in de Maleische Staten en de dollarkoers. — Een praatje over rubber.

Locale Belangen.
 De hr. J. F. H. A. Later vangt in het Febr.-Nr. van „Locale Belangen” eene beschouwing aan, getiteld: Pandhuisdienst en Locale besturen. Schr. zegt, dat voor wie enigermate op de hoogte is met de economische toestanden onder de bevolking van Indië, de steeds toenemende bloei van het pandhuiswezen onder leiding van het gouvernement, aanleiding geeft tot ernstige ongerustheid. Volgens den hr. L. is de bloei van dat bedrijf een bewijs, niet dat de pandhuizen voorzien in een behoefte, maar dat ze een verleiding vormen om misbruik te maken van een wijze om aan geld te komen, die daarentegen juist in zichzelf een rem tegen het gebruik ervan wezen moest.

Ten besluite nog enkele titels.
 Weduwen- en Weezenfonds der Europeesche officieren van het Ned.-Indische leger. Wetenschappelijke balans op 31 Dec. 1917 (met 25 staten). ('s-Gravenhage „Luctor et Emergo”. 1920).

Suriname Studie-Syndicaat. Rapport der Studie-commissie naar aanleiding van haar bezoek aan Suriname (met platen). (Rotterdam, Gebrs. Tuinzing. 1920).

De strijd der S.D.A.P. op koloniaal gebied, door H. van Kol (brochure van 16 blz.) (Amsterdam, Uitg. M. „Ontwikkeling” 1920).

Regeering en Zending, door M. Lindenborn (Stemmen des Tijds. Febr. 1920).

Van de Zuidelijke Preangerregentschappen, door H. Franssen van de Putte. (Op de Hoogte, Januari 1920).

Korte berichten van het Hoofdbureau van den Burg-Genesesk. Dienst No. 4. Schuft. (Weltevreden).

Verslag omtrent handel, nijverheid en landbouw van Ned.-Indië gedurende 1918. (Publicaties van de afdeling Handel, 1909, No. 9).

Nota over het ontstaan en den groei van den dienst der zoutregie in Nederlandsch-Indië. (Batavia, 1919).

Unknown New Guinea by Lieut. E. W. Pearson Chinery. (United Empire. March 1920).

Suriname.

Verschenen is het door allen, die belang stellen in de toekomst van Suriname, met ongeduld verwachte „Rapport der Studie commissie” van het „Suriname Studie-Syndicaat”. Het is een boekwerk van 215 kwarto bladzijden, verlicht met 42 mooie illustraties. Wij stellen ons voor op het Rapport terug te komen, zoodra wij de gelegenheid hebben gehad het te bestudeeren, inmiddels onze lezers verwijzende naar het resumé van de hand des heeren K a s t e l e y n en K l u v e r s i n „De West-Indische Gids” van Februari j.l.

Voor heden bepalen wij ons tot het overschrijven uit het voorwoord (van de hand van den heer K a s t e l e y n) van het navolgende:

„Bij het opsporen der maatregelen, die tot een opbloei van Suriname moeten leiden, heeft de commissie zich niet laten beïnvloeden door dit hoofdprincipe van het beheer der kolonie [de zuinigheids-politiek]; integendeel zij heeft zich tot leiddraad gekozen hetgeen de leiders der groote cultuurondernemingen, op wier kennis de Gouverneur een beroep deed, zouden doen, indien hun ondernemingen door allerlei omstandigheden achteruit gegaan waren, terwijl aan de levensvatbaarheid niet werd getwijfeld. Dezen zouden niet nagelaten hebben met voorbijzien van alle tot nu toe geleden verliezen aan alle eischen, die gesteld moeten worden, te voldoen, met opruiming der factoren, die tot den achteruitgang aanleiding hadden gegeven.

Dit is ook voor Suriname de eenige weg, die tot herstel der kolonie kan leiden”.....

.....Nederland moet toonen in staat te zijn al wat het zijne is te verzorgen en naar beste krachten te verbeteren. Doet het dit niet, blijkt het alleen zijn aandacht aan Oost-Indië te kunnen wijden, toont het dat het boven zijn krachten gaat een door zijn vruchtbaarheid algemeen geroemd land meer productief te

L. E. NIEUWENHUIZEN
 LEIDEN - HOLLAND
 Blikgroenten: Rood etiket (beste kwaliteit)
 Groen „ (tusschensoort)
HUISHOUDGROENTEN merk „Sleutels”
 SPECIALITEIT IN GEZOUTEN GROENTEN

UTRECHTSCH BANKVEREENIGING
 OPGERICHT 1873.
 Kromme Nieuwe Gracht 20 UTRECHT

Behandelt alle Bankzaken.

Verhuurt loketten in hare Brand- en Inbraakvrije bewaarkluis.

De Directeuren: ANTON M. DE LEEUW
 W. RIJCKSEN GZ. 211

DE NEDERLANDSCHE SPAARKAS
 AMSTERDAM, Rokin 95.
 Bijkant.: BANDOENG en 's-GRAVENHAGE.

Kapitaalvorming in 12 jaren door 100 stortingen gedurende 10 jaren.

VRAAGT GRATIS BROCHURE.

maken, dan behoeft het waarlijk geen nader betoog, dat het vroeger of later den terugslag van zijn onvoldoend beheer zal ondervinden.

Zoover mag Nederland het niet laten komen; het moet zijn uiterste krachten inspannen om Suriname tot bloei te brengen. Zonder eene energieke poging daartoe gedaan te hebben, zij het ook, dat groote dragers daarmee gemoeid zijn, mag het deze kolonie niet aan haar lot overlaten.

De gisting in Suriname is, volgens de laatste mailberichten, toegenomen. De staking der sjouwers, die bemiddeling afgeslagen hebben, was, toen de mail verrok, nog niet geëindigd. Nu hebben ook arbeiders op de Bauxiet-onderneming het werk neergelegd en zijn naar Paramaribo vertrokken. De gouvernementsambtenaren verkeeren in opwinding wegens de salarisregeling en nu is er ongelukkig een conflict tusschen Gouverneur en Koloniale Staten bijgekomen. Het gaat om de uitgifte in concessie van den heuvel van Rorac, een rijks bauxiet-massief aan een Noorsch-Nederlandsche combinatie, de Nederlandsche Mijn Exploratie en Exploitatie Maatschappij, terwijl er oudere aanvragers waren.

De last tot de uitgifte der concessie is den Gouverneur gegeven door den Minister van Koloniën. Dit werd in Suriname toevallig vernomen. Daar het niet aannemelijk was dat het de bedoeling der regering zou zijn om een zoo kostbaar bezit uit te geven onder de gewone voorwaarden (een concessierecht van 10 cent per hectare, geleidelijk stijgend tot een gulden en een retributie van 25 cent per ton op het gewonnen product) en voor de uitgifte onder buitengewone voorwaarden een koloniale verordening noodig was, richtten de Statenleden Simons, de Vries en Kraan het volgend schrijven tot den Voorzitter van het College:

Naar ondergeteekenden hebben vernomen, is door de Naamlooze Vennootschap Exploratie en Exploitatie Maatschappij aangevraagd concessie tot ontginning van Bauxiet op Rorac.

Ondergeteekenden achten het in het belang van de kolonie wenschelijk de vraag onder de oogen te zien, of een dergelijk waardevol bezit als de Bauxietterreinen van Rorac niet bij openbare inschrijving zouden moeten worden uitgegeven.

Zij verzoeken UHoogedelGestr. ter bespreking van deze aangelegenheid een spoedvergadering van de Koloniale Staten (in comité) uit te schrijven, zoo eenigszins mogelijk nog voor hedenavond.

Zoo dit laatste niet mogelijk is, verzoeken ondergeteekenden UHoogEdelgestrenge aan den Gouverneur te willen vragen met de uitgifte van bovengenoemde terreinen te wachten tot de Staten — wat dan binnen enkele dagen kan geschieden — gelegenheid zullen hebben gehad deze aangelegenheid te bespreken.

De voorzitter belegde een vergadering voor Vrijdagavond d.a.v. en verwittigde den Gouverneur van het te bespreken onderwerp.

Zijne Excellentie deelde daarop den voorzitter mede, dat hij op het punt stond de concessie, ingevolge bekomen opdracht uit Nederland, te verleenen aan de Nederlandsche Mijnexploratie en Exploitatie Maatschappij. De Gouverneur was echter bereid de uitgifte uit te stellen tot Maandag, doch verklaarde bij voorbaat dat een langer uitstel voor hem niet mogelijk was.

Na de inlichtingen, door den Gouverneur verstrekt, diende de heer May de volgende motie in, die aangenomen werd met 6 tegen 4 stemmen:

„De Koloniale Staten,
 „Overwegende dat, blijkens mededeeling van den Gouverneur, het voornemen bestaat om het bauxietterrein van Rorac — behoudens terugbetaling aan de kolonie van de voor bauxiet-exploratie uitgegeven gelden — uit te geven aan eene maatschappij onder de gewone concessievoorwaarden der bauxietverordening 1919;

„Overwegende dat, naar het oordeel van deskundigen, bij de uitgifte van dit complex aanzienlijke voordeelen te bedingen zijn voor de kolonie;

„Overwegende dat het daarom wenschelijk is de uitgifte op te schorten, ten einde nader te overwegen onder welke voorwaarden in den zin van art. 3 van de bauxietverordening 1919 deze behoort te geschieden;

„Overwegende dat, blijkens inlichtingen van den gouverneur, het voornemen bestaat reeds Maandag 9 Februari 1920 de concessie uit te geven;

„Overwegende verder, dat door den gouverneur, blijkens mededeelingen aan den voorzitter der Staten gedaan, zelfs in het geval de Staten een verordening zouden goedkeuren ter reserveering van Rorac, die verordening niet zou worden vastgesteld en de concessie toch uitgegeven zou worden;

„Overwegende dat door het initiatief van een lid der Staten een ontwerp-verordening van die strekking bij de Staten is ingediend;

„Besluiten zich telegrafisch te wenden tot het opperbestuur met verzoek het daarheen te leiden, dat de uitgifte van de concessie worde opgeschort, in afwachting van een te zenden adres aan zijne Excellentie den Minister van Koloniën en tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en gaan over tot de orde van den dag.”

De heer May heeft tevens een ontwerp tot wijziging der bauxiet-verordening ingediend.

Intusschen is Maandag 9 Februari de concessie door den gouverneur verleend aan de Nederlandsche Mijnexploratie en Exploitatie Maatschappij.

De heeren Simons en May hebben hierin aanleiding gevonden om hun ontslag te nemen als lid der Koloniale Staten.

De heer De Vries, die aan de beurt van aftreden was, heeft zich, om dezelfde reden, niet herkiesbaar gesteld.

De waarnemend Gouverneur heeft in het *Gouvernements Advertentieblad* zijn standpunt uiteengezet, waarvan het slot aldus luidt:

„De Staten hebben mij niet gevraagd of ik in het belang der kolonie met den Minister in overleg wilde treden. Zij hebben de belangen der kolonie bij mij niet voorgedragen.

Maandagochtend heb ik de concessie verleend, omdat ik meende dat dit in het belang der kolonie was. De zienswijze der Staten, mij alleen uit de motie bekend, heb ik uit eigen beweging overwogen, maar als te licht bevonden afgewezen, omdat ik het mogelijk onmiddellijk geldelijk voordeel van minder belang acht dan de zekerheid, dat men een monopolie verhindert.

Was ik niet overtuigd geweest, dat het belang der kolonie het best gediend werd door uitgifte als heeft plaats gehad, dan zoude ik daartoe niet zijn overgegaan. En alleen de gouverneur is in deze bevoegd, volgens de door de Staten goedgekeurde verordening.

Het recht van petitie is door mij niet geschonden. Waar de beslissing bij mij berustte, had de petitie tot mij gericht moeten zijn, niet tot den minister of de Tweede Kamer, aan wie de uitvoering der bauxietverordening niet is opgedragen.”

Op ons maakt deze geheele zaak een pijnlijken indruk. Waarom kon de Gouverneur, bij wien de beslissing over de uitgifte der concessie berustte, die beslissing niet uitstellen?

Kon de Noorsch-Nederlandsche combinatie niet wachten, geen dag en geen nacht? Was er niets te zeggen voor het standpunt van de meerderheid der Koloniale Staten? Was het niet wenschelijk, dat de Staten-Generaal kennis kregen van de dessous van deze zaak vóór er een beslissing viel? Heeft de wvd. Gouverneur er aanstoot aan genomen dat de petitie niet tot hem gericht was?

Het is te hopen, dat de Staten-Generaal de zaak niet stilzwijgend zullen voorbijgaan, maar ernstig onderzoeken of de beslissing niet in strijd is met de bauxietverordening.

Den 11en Februari heeft de kiesvereniging *Eendracht maakt Macht* te Paramaribo eene vergadering gehouden, waarin het een en ander gezegd is dat wij betreuren. Men had de vergadering moeten

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK
 AMSTERDAM BATAVIA 's-GRAVENHAGE

Ampean, Bandoeng, Cheribon, Hongkong, Indramajoe, Kobe, Makassar, Medan, Menado, Pekalongan, Probolinggo, Semarang, Shanghai, Singapore, Soerabaya, Tegal, Tjilatjap, Weltevreden.

Kapitaal f 45.000.000.- Reserven f 30.000.000.-

Crediet- en Effectenbank „die Haghe”
 Laan 9 - 's Gravenhage - Tel. H. 8892

ALLE BANKZAKEN

Rotterdamsche Bankvereniging
 Kapitaal en Reserven f 100.000.000.-
 (t. w. : kap. f 75.000.000.- en reserve f 25.000.000.-)

ROTTERDAM AMSTERDAM 's-GRAVENHAGE

Boompjes Coolsingel Delfshaven Feijenoord Schiedam Vlaardingen	Rokin Zaandam	Mauritskade Bezuidenhout Kruentendijk Naaldwijk Rijswijk Scheveningen
--	-------------------------	---

Handelscredieten.
 Voorschotten in rekening-Courant.
 Deposito's.
 Cheque-Rekeningen met rente-vergoeding.
 Gelegenheid tot open en gesloten bewaargeving.

SAFE-DEPOSIT.

Nationale Bankvereniging
 Kapitaal en Reserven f 7.200.000.-
 Hoofddirectie en Centrale Administratie te Utrecht.

Alkmaar Alphen a/d Rijn Amersfoort Apeldoorn Arnhem Assen Barneveld Bodegraven Borculo Boskoop Coevorden Culemborg Delft Den Burg (Texel) Deventer Doetinchem Dokkum Dordrecht Drachten Ede Franeker	Geldermalsen Gouda Gorinchem Groenlo Groningen Haarlem Harlingen Heerenveen Helder (den) Hengelo (O.) Hoogeveen Hoogezand Huist Katwijk Leeuwarden Leiden Lechem Meppel Middelburg Nijmegen Oostburg	Purmerend Schagen Schoonhoven Sliedrecht Sneek Stadskanaal Terneuzen Tholen Tiel Uithoorn Utrecht Veendam Veenendaal Vlissingen Wildervank Woerden IJmuiden Zeist Zierikzee Zuiphen Zwijndrecht
--	--	---

**DISCONTEEREN EN INCASSEEREN
 WISSELS OP BINNEN- EN BUITENLAND**

TAAMS & KEYSER
 Bankastraat 10 's-Gravenhage
IN EFFECTEN.

Speciale afdeling Incourante Fondsen.
 Cultures - Industrie - Handel.

Ons blad wordt op aanvraag geregeld toegezonden.
 COUPONS. REK.-COURANT.

HAARLEMSCHE BANKVEREENIGING

HAARLEM, LEIDEN, AALSMEER
 BEVERWIJK, BLOEMENDAAL
 EDAM, HILLEGOM, HOOFD-
 DORP, LISSE, PURMEREND
 IJMUIDEN, ZANDVOORT.....

KAPITAAL EN RESERVE ca f 5.000.000.-

DE BAS & Co., Bankiers
 HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

Safe-Inrichting.

CENTRALE BANKVEREENIGING
 Molenstraat 39 - 's-GRAVENHAGE - Telef. H. 1481

RENTEVERGOEDING VOOR DEPOSITO'S.

Met 1 dag opzegging	2 0/0
Met 3 maanden opzegging	3 0/0
Met 1 jaar opzegging	4 0/0

Zenden op aanvraag een uitvoerig Wekel. Beursoverzicht.
 ADVIES BIJ BELEGGING.

HET ASSURANTIEHUIS — KEIZERSGRACHT 213 — AMSTERDAM
 TELEF. N. 9569, 1498 en Centr. 52 en 2145

Combinatie van Nederlandsche Verzekering Maatschappijen. - Kapitaal f 10.000.000.-

VERZEKERING tegen TRANSPORT-, BRAND- en INBRAAKSCHADEN
 Directie: F. A. SOREL.

**NEDERLANDSCHE
HANDEL - MAATSCHAPPIJ**

Gestort Kapitaal f 80,000,000.-
 Statutaire Reserve 14,590,545.-
 Buitengewone Reserve 17,000,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Trans-
 ferten. — Incasseringen en Financieringen. — Schrift-
 lijke of Telegrafische Credieten. — Reiscrédietbrieven. —
 Deposito's. — Rekeningen-Courant. — Administratie van
 Effecten en alle andere Bankzaken.

Algemeen Assurantie kantoor DE BAS

Fluweelen Burgwal 6 - DEN HAAG - Telefoon N. 4659

Bezorgt U elke gewenschte verzekering
op de billijkste conditiën.

Bank-Associatie

Wertheim & Gompertz 1834 en Credietvereniging 1853.

ALLE BANKZAKEN.

Kapitaal en Reserves f 11.500.000.- Twintig Kantoren

E. DUNLOP & Co.

Heerengracht 442 Amsterdam

met Kantoren in Nederl.-Indië te Batavia, Semarang,
Soerabaya, Bandoeng, Padang en Medan.

Export naar Nederl.-Indië, speciaal van alle soorten dranken,
 provisiën, sigaren, sigaretten enz., als: gedistilleerd,
 likeuren, wijnen, cognac, champagne, portwijn, sherry, bieren,
 mineraalwater, limonades. Vleesch- en vischconserven, kaas,
 melk. Geconserv. vruchten, jams, suiker- en chocoladewerken,
 bicuits, zeep, parfumeriën, eau de cologne, patent-medicijnen.

f 26.000.000.-

Omdat de

Z. H. V.

Weteringkade 41
's-Gravenhage

geen enkel beperkende bepaling
 in haar voorwaarden heeft kon
 zij reeds zulk een belangrijk be-
 drag aan collectieve verzekering

tegen ziekte afsluiten.

uitstellen tot de genoederen gekalmeerd waren.
 In verband met de Roracgeschiedenis heeft de
 kiesvereniging besloten geen candidaten voor de
 Koloniale Staten te stellen. Wij zijn zeer benieuwd
 wat de verkiezingen nu zullen opleveren. En wat als
 de vacaturen niet vervuld worden?

* * *

Naar „Suriname” van 13 Februari van den heer
 W. E. van Romondt, agent te Paramaribo van de
Raparel Line verneemt, heeft deze stoomvaartlijn,
 thans vereenigd met de Clyde Steamship Co., welke
 deel uitmaakt van een der grootste Amerikaansche
 scheepvaartmaatschappijen, n.l. de „Atlantic gulf
 and West Indies Steamship Lines”, het vaste plan
 in haar geregelde dienst tusschen West-Indië en de
 Vereenigde Staten van Noord-Amerika ook Suriname
 op te nemen.
 „Het is een verblijdend bericht — aldus het blad
 — dat er nu weer een geregelde en vlugge verbind-
 ding tusschen Suriname, de andere West-Indische
 havens en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika
 ontstaat en aan den handel zal deze nieuwe gelegen-
 heid zeer zeker ten goede komen.”

* * *

Naar „De West” van 10 Februari verneemt, is er
 bericht ontvangen, dat zich een Amerikaansch eska-
 der van oorlogsschepen en vliegtuigen in de West-
 Indische wateren bevindt en dat het mogelijk is, dat
 dit eskader een bezoek zal brengen aan Suriname.

* * *

De „N. R. Ct.” van 10 Maart vermeldt het vol-
 gende bericht d.d. 6 Febr. uit Semarang aan „De
 Loc.”:
 Morgen vertrekken per s.s. Merauke 770 gouverne-
 mentskoelies naar Suriname door bemiddeling van
 het kantoor Soesman.

* * *

In de Akademisch-Indische Week aan de Nederl.
 Handels-Hoogeschool zal op Dinsdag 23 Maart, des
 v.m. te 11 ure, Baron van Asbeck een voordracht
 houden over Suriname (met lichtbeelden).

Suriname op de Ned. Jaarbeurs.

In „Onze Koloniën op de Nederlandsche Jaar-
 beurs”, Kol. Wbl. 20 November 1919, No. 47, stelden
 wij het schrijven van den Gouverneur van Suriname
 omtrent deze deelname bekend.

- Thans werd door de West-Indische Commissie de
 volgende brief ontvangen:
1. In aansluiting aan het dezerzijdsch schrijven
 van 24 September 1919 No. 3148, heb ik de eer U
 mede te deelen, dat vanwege het Departement van
 den Landbouw per stoomschip „Frederik Hendrik”
 aan het adres van het Koloniaal Etablissement te
 Amsterdam worden opgezonden de goederen, be-
 stemd voor de Utrechtsche Jaarbeurs 1920.
 2. Aan den Directeur van meergemeld Etablissem-
 ent is bij toezending van het cognossement o.m.
 het verzoek gedaan, voor eene spoedige doorzending
 der goederen te willen zorg dragen.
 3. De inzending bestaat uit:
 23 blokken hout,
 1 baal Surinaamsche Liberiakoffie,
 1 baal cacao,
 2 balen suiker,
 1 kist met oliesoorten,
 1 kist met vezelsoorten,
 1 kist met kleine houmonsterkistjes en 1 kistje
 gedroogde bacoven.
 4. Zooals hieruit blijkt, zijn de hoeveelheden niet
 al te klein genomen. Na afloop van de Jaarbeurs kan
 een en ander aan de monsterkamers uitgedeeld wor-
 den of beschikbaar worden gesteld voor onderwijs- en
 andere inrichtingen.
 5. Met het oog op de ongeregelde scheepsgelegen-
 heid was het niet mogelijk de opzending eerder te

**INTERNATIONALE
COMMERCIEELE BANK,**

's-GRAVENHAGE, Alexanderstraat 23. 193

KAPITAAL Fl. 5.000.000.—

Telefoon: H 7602. Telegram-adres: ACEBANK.
BEHANDELING VAN ALLE BANKZAKEN.

doen geschieden. Niettemin hoop ik, dat de goederen
 op tijd hunne bestemming zullen bereiken.

Hoewel het te betreuren valt, dat deze bezending
 door de tijdsomstandigheden te laat gekomen is om
 op de Jaarbeurs dienst te doen, is toch de goede wil
 gebleken en kunnen maatregelen getroffen worden,
 dat op de vijfde Nederlandsche Jaarbeurs deze zen-
 ding, zoo noodig aangevuld, dienst kan doen. Aan
 Curaçao en Oost-Indië het voorbeeld van Suriname
 te volgen. G.

Van Vreemde Koloniën en Verre Landen

Ook Syrië vrij.

Emir Feisal is, door zijn bezoek aan Europa en door
 zijn omgang met de eersten onder de toonaangevenden
 in de politiek van onzen tijd, niet tot bescheidenheid
 gekomen. Men zal zich herinneren, dat hij maar heel
 voorwaardelijk tot een overeenstemming met de groote
 heeren gekomen was. Volgens zijn opvatting, moest
 aan het uitroepen van zijn vader Hoessein, tot koning
 van de Hedchas, de betekenis worden gegeven, dat
 deze de vorst zou worden over de Arabische landen,
 en hadden de Europeesche mogendheden hem daarom
 ook de vrije hand te laten in de Arabische gedeelten
 van Syrië en Palestina. Bij het accoordje, waartoe men
 kwam, werd van beide zijden genoeg genomen met
 een ongeveer aangegeven grens, die later nauwkeuri-
 ger zou worden bepaald, maar beiderzijds voelde men
 toen al, dat dit een oplossing was, die verbergen moest
 dat eigenlijk geen oplossing gevonden was. De zwarte
 prins had zich door de blanke hoogmachten minder
 van zijn stuk en zijn eischen laten afbrengen dan
 Wilson.

Na den terugkeer in zijn land behoefde men dan ook
 niet lang op uiting van zijn inzicht te wachten. En
 hij kwam er toe zich in een rede, voor 't nationaal
 comité te Damas uitgesproken, uitdrukkelijk bij de Ara-
 bische beweging aan te sluiten, die in Syrië broeide.
 „Wij hebben”, zeide hij daar, „slechts een doel, de
 onafhankelijkheid van de Arabische natie. Ik heb u ge-
 zegd: Indien gij de onafhankelijkheid wilt, dan kunt
 gij die slechts door 't leger verkrijgen. Daarom heb
 ik aan 't volk gevraagd mij een leger te geven om zijn
 onafhankelijkheid te waarborgen. Ik had vernomen,
 dat 't volk besloten had zich te verdedigen, daarop
 heb ik gedacht: het heeft een chef noodig om het aan
 te voeren en te organiseren. In een vorige rede heb
 ik gezegd: de natie, dat ben ik, men heeft
 hiervan opgemerkt, dat het een herhaling is van het
 beroemde woord van Lodewijk XIV. De vraag is slechts
 of ik 't recht heb het uit te spreken. Ik vind dit in het
 recht, mij verleend door 't Arabische volk, d.w.z. 't
 volk van Irak, Hedchas, Palestina en Syrië, het recht
 om dat volk te vertegenwoordigen en te verdedigen.”

In afwachting, dat het geheele Arabische volk onder
 één koning zal komen, heeft emir Feisal zich al vast
 tot koning van Syrië laten kronen. Niet prettig voor
 Frankrijk, dat zich in Syrië als den door het volk ge-
 wenschten protector beschouwde. In Palestina komt
 deze beweging ook in botsing met de Britsche bemoeie-
 nissen. Palestina bestaat uit een Arabische moot in 't
 noorden, uit een Syrische moot in 't westen, 't ooste-
 lijk deel behoort tot Transjordanië, het zuidelijk deel
 staat onder de occupied enemy territory administrati-
 on.

Wezen wij er de vorige week op, dat in den Turkschen
 nationalistischen strijd de eerste revanchekrijg begon-
 nen is, het geval van koning Feisal, van wien men mag
 aannemen, dat hij met goedkeuring van zijn vader, den
 koning van Hedchas, handelt, brengt de eerste afval
 van een bondgenoot van de entente nog vóórdat de
 vrede bevestigd is. En die afvallige roept het den sticht-
 ters van den volkerenbond uitdrukkelijk toe: Ik sta
 gewapend tegenover jullie. Willen
 jullie mij bedwingen, komt dan op.
 Het Syrische volk, gesteund door
 het Arabische volk, wacht gewapend
 om zijne onafhankelijkheid te verdedi-
 gen.

Konstantinopel is bezet, maar daarmee is de Turk-
 sche kwestie niet uit. Syrië is onder Fransch protecto-
 raat geplaatst, maar is daarvan niet gediend. Egypte
 is tot een Britsch protectoraat verklaard, maar is
 daarmee volstrekt niet tevreden. De aan Turkije ont-
 nomen rijken willen niet van vreemden opperheer ver-
 wisselen, zij zeggen: vrij van den Turk, maar nu ook
 vrij van elke andere overheersching. Insteede van zich
 twee vrienden gemaakt te hebben, die zouden
 meehelpen om een vijand in 't nabije Oosten te kort-

Handel- en Cultuur-Maatschappij

Gevestigd te AMSTERDAM, Prins Hendrikkade 79. 214
 Telefoon 49 Noord, Telegram-adres: Amesz, Amsterdam.

Import van alle Nederlandsch-Indische producten.
 Neemt op zeer billijke conditiën vertegenwoordigingen aan
 van in Nederlandsch-Indië gevestigde firma's.
 Belast zich met den verkoop van — en geeft voorschot op
 producten als: Tabak, Koffie, Rijst, Oliehoudende Ge-
 wassen, speciaal Copra, Sesame Zaad, Grondnoten, enz.

BANKIERS: Nederlandsche Handel-Maatschappij

J. M. VAN KEMPEN & ZONEN
 Kon. Ned. Fabriek van Gouden en Zilveren Werken.
VOORSCHOTEN.
 FILIALEN te Weltevreden, Rijswijk 17; 198
 s-Gravenhage, Plaats 2; Rotterdam, Hoofdstee 26;
 Utrecht, Choorstraat 32; Middelburg, Lange Delft 138.

wieken en te bedwingen, hebben de groote entente-mogendheden daar drie vijanden tegenover zich gesteld. Deze drie koningen uit het Oosten jagen de vredeboodschap leelijk in de war!

De beweging door het Panamakanaal.
 Hoewel tijdens den oorlog de statistische gegevens omtrent het bedrijf van 't Panamakanaal niet geregeld verschenen, kan men toch weer over genoeg cijfers beschikken om zich een beeld over de beweging te vormen.

Sedert 15 Augustus 1914 passeerden 7970 schepen met 29.802.791 reg. ton het kanaal tot 30 Juni 1919. Neemt men in aanmerking dat het kanaal 7 maanden versperd was, dan geeft dit een gemiddeld van 155 schepen en 579.841 ton per maand, hetgeen dus zowat 5 schepen per dag beteekent. De optimisten, die zich vroeger aan voorspellingen waagden, schatien dit aantal vanaf het begin der openstelling op 20 per dag. Professor Johnson, die zich aan berekeningen waagde, stelde de tonnage voor 't eerste jaar op 101 miljoen en voor 1925 op 14 miljoen. Heeft de oorlog eenige schepen dien weg doen kiezen, dit weegt niet op tegen den invloed welke hij ten nadeele van het verkeer gehad heeft. Ook na den oorlog is de doorvaart echter nog ver beneden de vroeger uitgedrukte verwachting gebleven.

De opbrengst is, als onderneming, ook zeer ver gebleven van het daarvoor geraamde. Bij de bouwkosten van 450 miljoen dollars was wel geen groote winst te verwachten, maar de illussie van 2 à 3 pCt. meende men zich toch te mogen maken. Tot nu toe werkt men met een toenemend deficit; in 1918 waren de inkomsten 6.429.083 dollars, de uitgaven 20.787.625 dollars.

Voor de verdeling der nationaliteiten, wier vlag de doorvarende schepen droegen, loopt 't artikel van R. Hennig, in de Deutsche Kolonialzeitung, waaraan wij een en ander ontleenen, slechts over 3 jaren, en dat zijn ten volle oorlogsjaren.

	1914-'15	1915-'16	1916-'17
Groot-Brittannië	465	358	780
Vereenigde Staten	470	238	464
Noorwegen	42	45	150
Chili	35	33	99
Peru	4	30	86
Nederland	7	15	74
Japan	6	23	72
Denemarken	23	18	43
Costa Rika	?	?	23
Spanje	?	?	20
Zweden	18	?	18
Frankrijk	?	?	9
Rusland	7	?	—
Andere natien	11	27	38
Totaal	1088	787	1876

De vooruitgang van Noorwegen, Nederland en Japan viel samen met een achteruitgang van den vaart dier natien door 't Suezkanaal.

De stakingen in de steenkolenmijnen, de eischen van korte werktijden en hooge loonen hebben zowel in Europa als Amerika belemmerend op de scheepvaart ingewerkt, zoodat het intreden van den normalen toestand nog op zich laat wachten.

Het komt ons nog interessant voor een overzicht te geven van de voornaamste vervoerde artikelen, al loopt dit ook slechts tot 31 December 1918.

	Ertsen	pl.m.	200.000 t.
Salpeter ruim	2.5 miljoen t.		
Steenkolen pl.m.	800.000	Cokes	150.000
Suiker	600.000	Koper	150.000
Ijzerwaren	400.000	Spoorwegmat.	150.000
Petroleum	400.000	Katoen	100.000
Hout	300.000	Cacao	66.000
Gerst	250.000	Alcohol	25.000
Graan	200.000	Tabak	7.000
Oliën	200.000	Thee	4.000

Hierbij wordt aangeteekend, dat het hooge cijfer voor graan bijzonder opvallend is, wijl de vrees was uitgesproken, dat dit niet bestand zou zijn tegen de groote hitte van de tropenzone.

Katoen in Australië.

Volgens een bericht uit Melbourne heeft de ontdekkingsreiziger David Lindsay in 't noordelijk gebied van Australië uitgestrekte streken gevonden, die voor den landbouw geschikt zijn te maken en waar ook de veehouderij zal kunnen worden uitgeoefend, niettegenstaande zij tot nu toe op de kaart zijn aangegeven als geheel onvruchtbaar. 't Noodige water is er op betrekkelijk geringe diepte te krijgen. Lindsay sprak de overtuiging uit, dat daar katoen met goed gevolg zal kunnen worden verbouwd. Thans reeds groeit de katoen er

CHIRURGISCHE INSTRUMENTENFABRIEK
MARTIN LOTH 210
 Westerstraat 14 UTRECHT (Holland)
 SPECIALITEIT Complete Installatie van Operatie-, Sterilisatie- en Verbandkamers, Instrumentenkisten voor schepen, Plantages en Mijnen
 Export O. en W. Indië, Z.-Afrika - Catalog. op aanvraag

FRANSCH - DUI TSCH - ENGEL SCH
Lager- en Middelbaar Onderwijs
 verstrekt de 272
VEREENIGING VOOR CORR. ONDERWIJS
 Goedgekeurd bij Kon. Besl. van 25-10-1912, No. 35.
 Vraagt prosp. en proefn. Koninginneweg 177, A'DAM.

hier en daar in 't wild, tot op 200 mijlen naar 't binnenland in; de zaden moeten er door vogels en de wind naar toe gebracht zijn. Dit houdt een belofte in voor stelselmatige cultuur.

De haven van Bombay.

Bij gelegenheid van het jaarlijksch bezoek, dat de Haven trustees te Bombay ontvangen, stelden zij hunne gasten een boekje ter hand, dat aldus begon:

Allen, die iets te maken hebben met het bestuur en het beheer van de haven van Bombay, kunnen er met trots op wijzen, dat de beschikbaar gestelde middelen en instellingen gelijken tred gehouden hebben met de groote toename van de nijverheid en den handel van de stad in de laatste jaren. De uitbreiding van de haven, de opening van het Alexandra dok, de aanleg van de Port Trust Railway, de aanwinst bij Sewri en andere kort geleden voltooide- of in uitvoering zijnde werken, leggen getuigenis hiervoor af. De beteekenis van deze uitbreiding is door den oorlog minder tot haar recht gekomen, maar de hooge vlucht van het militaire vervoer, dat beslag legde op alle hulpbronnen van de haven, heeft nu afgedaan en de Port Trust heeft er zich toe gezet de verdere grootsche plannen te verwezenlijken, die als eischen voor de toekomst te beschouwen zijn, in verband met het herleven van den handel.

Een interessant geval.

Het hof van appèl van Allahabad heeft een interessante uitspraak gedaan in verband met de Britsch-Indische spoorwegwet. Zekere Brybassa Lal was veroordeeld tot een boete van 10 Rs. omdat hij — inlander — plaats had genomen in een 3e kl. wagon, reserved for Europeans and Anglo-Indians. De medereizigers hadden zich daartegen verzet; de tusschenkomst van den stationschef had hem niet van inzicht doen veranderen, zoodat de politie er bij te pas was gekomen. Voor den rechter bekende hij, maar verklaarde hij dat de wet aan de spoorwegautoriteiten niet het recht geeft een compartiment voor een afzonderlijken landaard te reserveeren. 't Aanvankelijke vonnis werd bekrachtigd. 't Hof van appèl zag in den getroffen maatregel in 't geheel geen rassenkwestie en evenmin was er eenige bevoorrechtiging in te zoeken. Het was oevondig een algemeene maatregel ten genooege van het reizende publiek. Deze laat Europeanen bijeen, hij laat Indiërs bijeen, Had iemand hiertegen bezwaar, dan behoorde hij zich te wenden tot de daarvoor in de spoorwegwet aangewezen autoriteiten. Wie tegen het getroffen voorschrift ingaat, stelt zich strafbaar.

Mededeelingen.

Van het Ministerie van Koloniën: MUTATIEBERICHT.

VACATURE.	DATUM VAN INANG.	AANTEKENINGEN.
Voorzitter van de landraden te Bandoeng c. a.	8 Juli 1920.	De eventueel met verlof vertrekkende ambtenaar is Mr. A. J. C. M. Nellissen.
Voorzitter van den landraad te Meester-Cornelis.	15 Juni 1920.	De eventueel met verlof vertrekkende ambtenaar is Mr. L. F. A. Baron de Kock.
Voorzitter van de landraden te Banjoemas c. a.	Op een nader door den Directeur van Justitie te bepalen datum in de maand April 1920.	De eventueel met verlof vertrekkende ambtenaar is Mr. C. H. van Traa.

Van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging: NOTULEN VAN DE BUITENGEWONE ALGEMEENE VERGADERING VAN DE VEREENIGING „OOST EN WEST" TE UTRECHT OP 10 JANUARI 1920.

(Slot.)
 De Voorzitter stelt thans aan de orde artikel 13 van de statuten.

Oud-Artikel 13.
 De afdelingen storten jaarlijks, en wel vóór ultimo Februari, in de kas van het Hoofdbestuur eene som, welke voor iedere afdeling berekend is op 40 pCt. van de door haar in het laatst verstreken jaar in totaal ontvangen contributies, met behoud echter van een minimum, berekenbaar naar den maatstaf van gemiddeld f 0.75 voor iederen persoon, die op 1 Januari van het loopend jaar lid eener afdeling was.

Academie des Danses
GERARD J. v. D. MARK
 Gediplomeerd Leeraar
BEESTENMARKT 102 TELEF. H. 4871
DENHAAG 152
 Grootste Modernste eerste klas Inrichting in Nederland

De Algem. Spaarverzekering
 Anna van Saxonplein 3
 's-Gravenhage
 Oppericht 1907 199
COÖPERATIEF SPAARSYSTEEM
 Alléén in 1919 werd ingeschreven voor Drie Millioen Gulden
 Vraagt gratis Brochure!

NED.-IND. ESCOMPTO MAATSCHAPPIJ
 OPPERICHT IN 1857.
 KAPITAAL (geheel geplaatst en volgestort) f 25.000.000.—
 RESERVE. f 5.600.000.—
 Hoofdkantoor: BATAVIA.
 AGENTSCHAPPEN te: Soerabaia, Soerabaia-Simpang, Semarang, Weltevreden, Padang, Bandoeng, Cheribon, Macassar, Djokdja, Medan, Tegal.
 AMSTERDAM 's-GRAVENHAGE
 Keizersgracht 573/5 Prins Hendrikplein 14
BANKZAKEN IN HET ALGEMEEN
UITVOERING VAN EFFECTENORDERS
 RENTE VOOR DEPOSITO's
 m. 1 dag opzegg. . . 2 pCt | gedur. 3 mndn vast 3 pCt
 m. 10 dagen „ . . 2 1/4 „ | gedur. 1 jaar vast. . 4 „
 gedur. 1 mnd vast 2 1/2 „ | 236

Ik zing de lof der

Monarch
Schrijfmachine
 HOOFDAGENTEN
HEYENBROCK HASELAGER & Co
 AMSTERDAM-ROTTERDAM
 DEN HAAG.

F^a G. J. Hilbrink
 Heeren- en Dames-Kleermakers.
 Bontwerkers.
 's-Gravenhage
 Daeldelsstraat 8. Tel. N. 6882
 Lid der N.V. Vereenigde Nederl. Kleermakerijen.
 Mooie collectie Bontstellen
Seal Bisam Mantels

DRUKKERIJ TEN HAGEN

Nobelstraat 20 .: Den Haag
Telef. Interc. 2793

*Beleefde aanbeveling voor
de levering van alle voorkomende
Drukwerken als:*

AANDEELEN	KANTOORBOEKEN
ADRESKAARTEN	KWITANTIËN
ADVIESKAARTEN	LABELS
BALBOEKJES	MAANDBLADEN
BESTEKKEN	MEMORANDUMS
BILJETTEN	MENU'S
BORDERELLEN	NOTA'S
BRIEFKAARTEN	OBLIGATIËN
BRIEFPAPIER	PROGRAMMA'S
BROCHURES	PRIJSCOURANTEN
CATALOGI	RÉCLAMEKAARTEN
CIRCULAIRES	REGISTERS
CONTRACTEN	REGLEMENTEN
CONVOCATIES	REKENINGEN
DIPLOMA'S	SERVETTEN
DISSERTATIES	STATUTEN
EFFECTEN	STROOIBILJETTEN
ENVELOPPEN	TABELLEN
ETALAGEKAARTEN	TEKSTBOEKJES
ETIQUETTES	TIJDSCHRIFTEN
FACTUREN	VAKBLADEN
FORMULIEREN	WEEKBLADEN
INTEEKENLIJSTEN	WERKSTATEN
INPAKPAPIER	WISSELS
JAARVERSLAGEN	ENZ. ENZ. ENZ.

**SPECIALE INRICHTING VOOR
GOED OPENLIJGENDE**

KANTOORBOEKEN

Nederl. Stoomvaart-Maatschappij „OCEAAN”
Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM

Holland-Nederlandsch-Indië Vice-Versa

Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ
AMSTERDAM—ROTTERDAM. 166

Als maatregel van overgang kan over 1915 volstaan worden met eene bijdrage van 34 pCt., over 1916 met eene bijdrage van 38 pCt., zullende eerst over 1917 het volle bedrag van 40 pCt. verschuldigd zijn; echter telkens met inachtneming van het in de vorige alinea gesteld voorbehoud.

Hieronder zijn niet begrepen de contributies van leden-begunstigers, die het lidmaatschap verkrijgen door eene bijdrage van minstens / 1.— in eens te storten. Deze bijdragen worden aan het Hoofdbestuur ter kapitaliseering afgedragen.

Van erfstellingen en van alle legaten en schenkingen boven de / 100.— aan eene afdeeling vermaakt of giften daaraan gedaan van minstens / 100.—, waaronder niet te verstaan de bijdragen van leden, bedoeld in het 3e lid van dit artikel, moet aan de kas van het Hoofdbestuur 25 pCt. worden afgestaan, tenzij dit in strijd is met eene door den gever gemaakte bepaling¹⁾.

Het Hoofdbestuur heeft het recht eene afdeeling geheel of gedeeltelijk te ontheffen van de storting in de 1e alinea bedoeld, en zulks over het eerste jaar van haar bestaan.

De financiële verplichting tegenover het Hoofdbestuur van buiten Nederland gevestigde afdeelingen, wordt voor elk van die afdeelingen afzonderlijk geregeld. Die regeling is onderworpen aan de goedkeuring der algemeene vergadering.

¹⁾ Jaarl. Alg. Verg. 9 Juli 1919, X. Goedgekeurd bij Kon. Besl. van 15 Aug. 1919, No. 28.

Voorgestelde wijziging:

In de 1e alinea 40 pCt. te vervangen door 60 pCt.; het slot der zinsnede te doen luiden: behoudens dat aan elke afdeeling als minimum verzekerd blijve het volgens de vroegere bepalingen haar op ultimo December 1919 toekomende, zoolang het getal leden der afdeeling niet daalt beneden het op gemelden datum bestaand getal leden der afdeeling. Bij daling beneden dat getal wordt het aandeel der afdeeling in de contributie naar evenredigheid verminderd.

De 2e alinea moet, als verouderd, vervallen.

De 3e alinea te doen luiden: Onder vorenstaande bepalingen zijn niet begrepen giften in eens, schenkingen, legaten, erfstellingen en dergelijke. Deze bijdragen worden, wanneer daaraan door den gever of schenker geen andere bijzondere voorwaarden verbonden zijn, aan het Hoofdbestuur afgedragen.

De 4e alinea komt naar aanleiding van het vorenstaande te vervallen.

De heer Brondgeest heeft, evenals de afdeeling Haarlem, ernstige bezwaren tegen de hier voorgestelde verandering. Een bijdrage van 60 pCt. is te veel of te weinig. Voorts heeft spreker bezwaar tegen het voorbehoud, waardoor van de thans betaalde contributies het oude percentage geheven wordt; hij heeft een voorstel, dat hem rationeeler lijkt. Namelijk, dat te beginnen met 1920, van de contributies der eerste 50 leden eener afdeeling 50 pCt. geheven wordt; van de contributies der 200 volgende leden 60 pCt. en van de contributies der leden boven het aantal van 250; 70 pCt. Wanneer men een gelijke heffing aanneemt van 60 pCt. drukt dat onevenredig. Er zijn maar 2 afdeelingen met meer dan 100 leden; alle andere zijn kleine afdeelingen. Deze lijden door de nieuwe regeling aanzienlijke schade. Laat ze liever 50 pCt. behouden, dan hebben ze een fonds, waarop ze kunnen voortwerken. Bovendien, wanneer spreker's voorstel aangenomen wordt, dan is het niet noodig het voorbehoud te maken, dat het Bestuur voorstelt. Het voorbehoud veroorzaakt, dat de toestand feitelijk blijft zooals hij is. Dan verandert er alleen iets van de nieuwe leden. Dat voorbehoud maakt dus eigenlijk van de bepaling een doode letter, terwijl de bedoeling moet zijn, het Hoofdbestuur direct tegemoet te komen, en tevens rekening te houden met de bezwaren der kleine afdeelingen. Spreker vermoedt, dat de afdeeling 's-Gravenhage de eenige afdeeling met meer dan 250 leden, geen bezwaar kan hebben, van de leden boven dat getal nog 10 pCt. meer te betalen. Hij heeft een berekening gemaakt en kwam tot de conclusie, dat deze afdeeling bij zijn voorstel jaarlijks behoudt een bedrag van / 675.—, hetgeen spreker ruimschoots voldoende lijkt, om de afdeeling in staat te stellen aan haar leden te geven, wat zij noodig acht. Door spreker's voorstel krijgt het Hoofdbestuur meer, terwijl de afdeelingen minder zwaar worden getroffen.

Als de heer Zuiderhoff den heer Brondgeest opmerkt, dat zijn voorstel onmogelijk op deze vergadering kan worden beoordeeld, antwoordt de voorsteller, dat hij in de vergadering van het Hoofdbestuur een veel ingrijpender voorstel heeft gedaan, waarop echter geen acht is geslagen.

Mevrouw Nijenhuis betoogt, dat door het voorstel-Brondgeest de afdeeling Den Haag het sterkst wordt getroffen. De heer Brondgeest oordeelt heel ge-

JAVA-CHINA-JAPAN LIJN

Eigen kantoren der Maatschappij te AMSTERDAM, HONG-KONG, SOERABAJA, KOBE en SAN FRANCISCO.
Geregelde stoomvaartdiensten tusschen Nederlandsch Indië, China en Japan.

JAVA-PACIFIC LIJN

(Onder Directie der Java-China-Japan Lijn).
Maandelijksche dienst tusschen Ned.-Indië en San Francisco.

Koninklijke West-Indische Maildienst Amsterdam Passagiersdienst

naar en van SURINAME en CURAÇAO, Br. Guiana, Trinidad, Venezuela, Columbië, Centraal Amerika, Haiti.

makkelijk, maar hij had eens moeten zien hoe moeilijk het is geweest in Den Haag de uitgaven met de inkomsten te doen kloppen.

De heer Brondgeest: U blijft toch beschikken over / 675.—

De heer Gooszen: Aan den secretaris moet bilijkheidshalve voor het administreren der groote afdeeling een salaris van / 600.— worden toegekend.

Nadat enkele opmerkingen gemaakt zijn over de praktische uitvoerbaarheid van het voorstel-Brondgeest en over de vraag, of de afgevaardigden erover kunnen stemmen, omdat zij een bindend mandaat hebben, deelt de heer Somermeijer mede, dat Utrecht een ander voorstel heeft, n.l. om 40 pCt. te heffen van de contributies beneden / 5.— en 60 pCt. van de contributies boven / 5.—. Op die manier worden de financiën van de afdeelingen niet vermindert, terwijl het Hoofdbestuur wel degelijk voordeel heeft.

De heer Gerdes Oosterbeek merkt op, dat de afdeelingen wel nadeel zullen ondervinden, wanneer namelijk het aantal leden daalt en het aantal begunstigers, van wier bijdragen de afdeelingen niets ontvangen, gaat toenemen.

Hierop doet de heer Zuiderhoff, die dit bezwaar voelt, een bemiddelingsvoorstel n.l. dat van de bijdragen der begunstigers, voor zoover ze door een afdeeling zijn aangebracht, de afdeeling ontvangt 40 pCt. en het Hoofdbestuur 60 pCt., met deze restrictie, dat de afdeeling niet meer ontvangt dan / 10.—. Dan houdt de afdeeling 'er belang bij om begunstigers te verwerven en het Hoofdbestuur krijgt zijn deel van de bijdragen.

Dit wordt bij acclamatie aangenomen. De redactie ervan wordt overgelaten aan het Hoofdbestuur.

De heer Brondgeest waarschuwt nog eens tegen aanneming van het bestuursvoorstel. Het Hoofdbestuur krijgt er niets meer door en gaat dus op de flacon. We behoeven niet meer op nieuwe leden te rekenen en we zullen dus, vreest spreker, door deze geschiedenis achter 't net visschen.

De heer v. Lier: We moeten zorgen meer nieuwe leden te werven.

De heer Brondgeest deelt nog mede, dat ook de afdeeling Haarlem tegen het bestuursvoorstel is.

Het bestuursvoorstel wordt z.h.s. aangenomen.

De voorzitter vraagt en verkrijgt voor zich en den secretaris machtiging tot het aanvragen van de ministerieele goedkeuring en het aanbrengen in verband hiermede van eventuele formeel wijzigingen.

De Voorzitter stelt alsnu aan de orde punt 4 van de agenda: bespreking van het Weekblad. Hij geeft daarna direct het woord aan den Secretaris.

De Secretaris deelt mede, dat het weekblad gedeeltelijk moet drijven op de advertenties, daar de contributies vroeger geschoeid zijn op een verkeerde basis. De advertentie-kosten nu — aldus was tot dusver de gewoonte — worden in het begin van het jaar voldaan. Gebeurde er iets in het loopende jaar, b.v. zou het weekblad eens plotseling niet verschijnen, dan zouden we alles moeten terugbetalen. Zoo was ook de gewoonte geworden, dat het voorafgaande jaar wat de uitgaven betreft gedekt werd door de inkomsten van het volgende jaar. Daar is thans een eind aan gemaakt. Vroeger ontving de uitgever van de advertentie-inkomsten 60 pCt., de Vereeniging 40 pCt. We zijn nu overeengekomen, dat we voortaan ieder kwartaal de advertentie-inkomsten zullen verrekenen, terwijl de vereeniging en de uitgever elk de helft van de inkomsten ontvangt. Voorts is geregeld, dat als het contract met den uitgever mocht worden verbroken, de adverteerders met ons medegaan naar den nieuwen uitgever. De exploitatiecijfers van het blad zijn sinds het begin van den oorlog verdubbeld. In 1914 bedroegen de exploitatiekosten / 6500, in 1919 daarentegen / 13000. We kunnen nu weer vooruit. Het jaar 1920 zal vanzelf sprekend een zeer rijk jaar zijn. Maar in 't eind hopen we toch op bevredigende resultaten.

De Voorzitter: Het nieuwe contract is namens de Vereeniging geteekend door Voorzitter en Secretaris.

De Secretaris zette zijn mededeelingen inzake de nieuwe actie van het Dagelijksch Bestuur voort. Spreker is naar de verschillende Stoomvaart maatschappijen gegaan, zoodat op den publiekmaker der Oost- en West-Indische mailboten, de aandacht van naar Nederland gaande jongelieden wordt gevestigd op het Koloniaal Weekblad, waar zij het adres voor inschrijvingen hun aankomst aldaar kunnen vinden.

Het weekblad ligt ter raadpleging op de leestafels der 1e, 2e en 3e klasse, terwijl de gezagvoerder en de administrateur ook ieder een exemplaar ontvangen. Verder zal op plakaten in het baboeverblijf worden geannonceerd, waar zich hier het Tehuis bevindt voor Nederlandsch-Indische bedienden. Zij, die hier komen

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij

Geregelde mail-, passagiers- en vrachtgoederendienst

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië.

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: WM. RUYSS & ZONEN - ROTTERDAM 21

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
aansluiting naar alle havens in den IND-ARCHIPELLUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
van draadloze telegrafie en onderwater-klokksignaal.

studeeren, zullen gewezen worden op den gedelegeerde van onze studie-commissie, die hen zelfs van boord kan afhalen, voor een onderdak wil zorgen, alle mogelijke inlichtingen verstrekt. We dienen er voor te zorgen, dat de inlanders en verlofgangers hier niet in handen vallen van menschen, die hen trachten af te zetten. Dat kunnen we bereiken door in ons Weekblad te zorgen voor goede advertenties van soliede firma's, zoodat de menschen gemakkelijk de adressen leeren kennen, waar ze niet worden gevild, maar behoorlijk bediend. 450 verlofgangers hebben intrekking van hun verlof gevraagd, toen zij ontwaarden hoe ongestuurd Nederland was. Ook zulke dingen moeten wij trachten te ondervangen.

De heer van Lier meende, dat dit niet aan de ongestuurdheid van ons volk moest worden toegewezen, maar eenvoudig aan het groote gebrek aan woningen.

De Secretaris gaf toe, dat het woord ongestuurdheid een lapsus linguae was. Maar in ieder geval zal de Propaganda-Commissie er iets op moeten vinden, dat de verlofgangers in Holland een behoorlijk tehuis vinden. Spreker wakte ten slotte nogmaals de afdelingen op, om de administratie van het weekblad in kennis te stellen van door haar gewenschte adviezen in haar omgeving. Op die manier zijn wij ook wat onze annonces betreft een baak in zee en geven goede, betrouwbare aanwijzingen.

Op een vraag, of het model van het Weekblad niet veranderd wordt, antwoordde de Secretaris, dat het model overeenkomstig het contract tot 1921 hetzelfde blijft. De vorm van den inhoud is wel reeds veranderd. De tekst is nu geheel afgedrukt op het middendeel van het blad. Deze veranderingen zijn reeds te danken aan de voorloopige Propaganda-commissie.

RONDVRAAG.

Bij de rondvraag voerde allereerst de heer Tillen a het woord. Deze kon zich niet den inhoud van de rubrieken „Wat de Inlander zegt“ en „Wat de Chinees vertelt“ niet vereenigen. Er staat gewoonlijk veel te weinig in. De bewerker zou goed doen, zich te abonneren op de uittreksels uit de inlandische pers, die iedere week van de Commissie voor Volkslectuur verschijnen.

Mevrouw v. Beresteyn, die den heer Tillema beantwoordde, deelde mede, dat de vorige medewerker van deze rubrieken het bedoelde uittreksel raadpleegde. Maar de tegenwoordige bewerker leest zelf de bladen. Toen filterde een ander, nu doen we het zelf.

De heer Tillema wees er vervolgens op, dat er in ons land vier overzichten verschijnen van de Indische bladen en tijdschriften, namelijk in de Indische Gids, het Koloniaal Tijdschrift, het Koloniaal Weekblad en het Tijdschrift van het Koninklijk Aardrijkskundig Genootschap. Het persoverzicht kost zoodoende viermaal meer dan noodig is. Kunnen we niet een middel vinden om het pers- of literatuuroverzicht in één blad te laten verschijnen. Dan wordt versnippering voorkomen.

Mevr. v. Beresteyn: Dit is het openstooten van een open deur. Want dezelfde persoon maakt het overzicht van alle tijdschriften.

De heer Tillema: Maar dan wordt het toch viermaal gezet en gedrukt, op verschillende drukkerijen, dat veroorzaakt ontzettend veel drukloon. Dan komen er nog de porto's bij en het papier. Spreker berekent, dat die rubriek in het Koloniaal Weekblad alleen al 75000 kost. Is er geen weg te vinden, om aan dien toestand een einde te maken. Wij leven in een moeilijken tijd en de grootste zuinigheid is noodzakelijk. Het is onzin, dat in een klein landje als 't onze vier gelijke overzichten verschijnen in verschillende periodieken.

Spreker betoogde verder, dat het voldoende is van de advertentie van de Vereeniging om de 14 dagen in het orgaan afgedrukt wordt, in plaats van, zooals nu, iedere week. De advertentie van „Boeatan“ achtte hij niet suggestief genoeg. Dan heeft hij nog een opwekking over „Boeatan“ voor een vergadering en petit comité.

De Voorzitter antwoordde, dat des heeren Tillema's wenken ernstig zullen worden overdacht.

De heer Tjeenk Willink vestigde in aansluiting van de woorden van den heer Tillema de aandacht der vergadering opnieuw op de versnippering, die hier te lande bestaat in de behartiging van Indische belangen. Kan de vereeniging Oost en West zich niet wenden tot de commissie voor Indische leergangen en tot het Koloniaal Instituut om samenwerking te verkrijgen. Het Koloniaal Instituut toch is het meest krachtige lichaam in ons land, dat voor Indië werkt. Het heeft één gebrek: het is een Amsterdamsche vereeniging en neemt den schijn aan, of Indië er is voor Amsterdam, in plaats van voor heel Nederland. Maar kan er desmettenin geen modus gevonden worden, waardoor „Oost en West“ als 't ware wordt de zuster of broeder, die meer speciaal in de provincie werkt? Kunnen

WEIJNE & STERNFELD

DANS-INSTITUUT.

Koningin Emmakade 133, Telefoon 3348
'S-GRAVENHAGE. 58

Prospectus op aanvraag gratis verkrijgbaar.

we nog niet verder gaan? Het is toch een dwaasheid, dat er in Den Haag een Indisch Genootschap bestaat, dat werkt naast „Oost en West“. Het Indisch Genootschap heeft een huis en een bibliotheek; bij vereenigde exploitatie zouden de kosten ongetwijfeld veel geringer zijn. Waarom moeten wij daarnaast nog een eigen gebouw hebben? Waarom niet één gebouw tezamen? Moet er hier altijd versnippering blijven. Spreker meende, dat wij ons kunnen spiegelen aan het Koloniaal Geselschap in Duitschland, dat meer deed dan al onze vereenigingen hier. Spreker gaf tenslotte in ernstige overweging zich ten deze met het Koloniaal Instituut te Amsterdam te verstaan.

De Voorzitter antwoordde, veel voor de idee van vereenigd optreden te gevoelen, maar men moet niet vergeten, dat de verschillende vereenigingen elk een geheel apart doel hebben. Het Indisch Genootschap is een heel ander iets dan onze vereeniging, beweegt zich meer uitsluitend op politiek gebied. Het Koninklijk Instituut draagt een zuiver wetenschappelijk karakter. Het Koloniaal Instituut is ook weer anders dan wij. Spreker achtte de bedoeling heel goed; maar betwijfelde of het plan te verwezenlijken zou zijn.

De heer Tjeenk Willink betoogde, dat het Koloniaal Instituut toch in eenzelfde richting wil werken als wij. Het is z.i. een fout, dat het bestuur van Oost en West zich veelmaals beweegt op zoo'n eng gebied. Wat jammer b.v., dat de wetenschappelijke bibliotheek van het Indisch Genootschap zoo angstvallig haar deuren sluit! Het onderlinge verschil achtte spreker zoo groot niet. Wanneer de zaak krachtig aangepakt wordt onder één hoofdleiding en met nevenbesturen, dan kunnen we veel krachtiger optreden dan nu.

De heer Brondgeest wees er op, dat dit denkbeeld van vereeniging niet nieuw is. Spreker heeft hetzelfde idee reeds een paar jaar geleden aan de orde gesteld en toen zeer radicaal aangedrongen op samensmelting. De Propaganda-commissie heeft zich toen voor de zaak gespannen en zich tot het Bestuur van het Koloniaal Instituut gewend met het verzoek, of dit bereid was samen te doen ter vermindering van de noodlottige versnippering.

Het antwoord kwam hierop neer: „de heeren willen niet!“

De heer Tillema: De tijden zijn veranderd. 't Zal blijken, dat wij dien kant uit moeten. Laten we 't dus nog eens probeeren.

De Voorzitter legde nog eens nadruk op het verschil.

De heer Cuypers achtte samensmelting dringend noodig. Hij stelde voor, in aansluiting aan het betoog van den heer Tillema, om onzen voortvarenden secretaris aan het werk te zetten, teneinde te trachten alle bladen in één vorm te gieten. Dan is er tenminste maar één redactioneel gedeelte, wat in de kosten een verbazende besparing geeft. Laat de Propaganda-commissie eens naar een weg ter oplossing zoeken.

De heer Brondgeest verzocht het Bestuur om die leden, die geen prijs stellen op de ontvangst van het Weekblad, uit te noodigen daarvan mededeeling te doen aan het Hoofdbestuur. Dan kunnen de nummers, die zij niet willen hebben, dienst doen voor propaganda.

De Voorzitter antwoordde, dat dit al zooveel mogelijk gebeurt.

De heer Luitjes meende, dat de leden, die het Weekblad niet lezen, zulks toch niet erkennen.

De Voorzitter sloot hierop de vergadering, na dank gezegd te hebben voor de mededeelingen en voor de opkomst.

De wnd. Secretaris,

A. J. GOOSZEN.

Naschrift.

Ingevolge de machtiging verleend in de Buitengewone Algemeene Vergadering van 10 Januari 1920, heeft het Dagelijksch Bestuur de redactie der artikelen 5 en 13 der Statuten vastgesteld als volgt:

Art. 5.

De vereeniging bestaat uit: eereleden, leden en begunstigers.

Tot eereleden kunnen door de algemeene vergadering, op voorstel van het hoofdbestuur of 10 leden, benoemd worden zij, die zich bijzonder verdienstelijk jegens de vereeniging hebben gemaakt.

Leden zijn zij, die voor hun lidmaatschap ten minste / 5.— (vijf gulden) 's jaars betalen, met dien verstande, dat zij, die thans minder betalen tot geen hoogere betaling verplicht zijn; terwijl leden van studenten-afdeelingen, als bedoeld in art. 10, kunnen blijven volstaan met ten minste / 2.50 (twee gulden vijftig cent) per lid en per jaar te betalen.

PENNOCK-COMPANY

Huygensstraat 27 Tel. H 6300 - Tel.-Adr.: „highspeed“

DEN HAAG**BANDOENG****EXPORT** van AUTOMOBIELE- en
KOETSWERK-ONDERDEELEN**J. P. C. NICOLAI & ZONN****HOF-KLEEDERMAKERS**

Kanaalstraat 2 Telef. H. 3146

'S-GRAVENHAGE 239**Hof-, Rijks- en Gemeenteveranciers**UITGAVE van de N.V. Boekdrukkerij v.h. Firma
T. C. B. TEN HAGEN en bij alle Boekhandelaren
ver verkrijgbaar:**De Indische
Rijsttafel.**

Recepten van een Indisch Kokki.

BEWERKT VOOR HOLLAND

DOOR

FRANÇOIS BLOM,

Schrijver van „De Moderne Kookkunst“

3DE DRUK.

Prijs: ingenaaid . . . f 0.75

GENEESKUNDIG ONDERZOEK

voor het

70

HUWELIJKVoorstanders hiervan, op het punt van trouwen,
kunnen op kiesche wijze hun doel bereiken door
als bruidsgeschenk aan te bieden een polis der**NILLMIJ** ...van ...
1859Jaarprijs voor f 5000.- uit te keeren op 65 jaar,
of eerder bij overlijden, voor 'n 25-jarige f 93.70

's GRAVENHAGE, Veenestr. 1, Tel. H 1389

AMSTERDAM, Keizersgr. 508. Tel. N 9993

UTRECHT, Minrebroederstr. 22. Tel. 2352

P. J. VEELO & ZNEN**DEN HAAG**Lange Houtstraat 15^B :: Tel. H. 6655**.. WONING ..
INRICHTING**

158

Behangerij

Stoffeerderij

CONSERVEN - TIELEMAN & DROS

LEIDEN - HOLLAND.

Bilkgroenten**Visch, Vleeschwaren****Soepen, Pickles, Jams**Leveranciers aan het Departement van Koloniën, Oorlog.
Marine en aan de voornaamste Stoomvaartlijnen.

LENSVELT NICOLA
Den Haag Holland
Beschuit en Roggebrood voor export.

O. J. STUUT, 'S-GRAVENHAGE
CHARLOTTE DE BOURBONPLEIN 28 - TELEF. 5073

Comestibles - Koloniale Waren
UITSLUITEND EERSTE KWALITEIT ARTIKELEN EN PRIMA WAREN.
Bediening aan huis zonder prijsverhoging

VEREENIGINGEN! Voor het projecteeren op Lezingen wende men zich tot
A. M. A. SUSAN, Foto-Handel
Regentesselaan 108, DEN HAAG, Tel. 6757
LEVERING VAN LANTAARNPLAATJES
VAKKUNDIG AFWERKEN VOOR AMATEURS
FOTOGRAFISCH ATELIER
Men lette op het juiste adres.

M. VISSER,
voorh. A. J. ROBBARD.
Spuistraat 69 - DEN HAAG - Telefoon 5470.
Fabriek en Magazijn van Gouden-, Zilveren en Diamantwerken
REPARATIE-INRICHTING.

International Electric en Machine Cy
V/h R. GEERAERTS-REUTER
Licht Kracht Zwakstroom **INSTALLATIEN**
's-GRAVENHAGE LEIDEN.
Prinsestr. 6a, Tel. H. 8093 Mare 70, Tel. 1118

Olympia Theater
Prins Hendrikplein 3 Tel. H. 9521
Passage-Bioscope
Telefoon H. 3731
Elken Vrijdag nieuw afwisselend programma
Olympia Theater doorlopende voorstelling, aanvang acht uur.
Plaatsbespreking kan per telefoon geschieden.

Mode-Academie J. & G. DE GRAAFF,
's-Gravenhage - Anna Paulownastraat 18a.
Voornaamste Vakschool in het Costuumvak.
Theoretische en praktische, volledige opleiding van Dames tot Costumière, 1e Coupeuse, Directrice en Leerares in het Costuum-, Mantel- en Lingerievak.
Aanmeldingen bij de Directrice G. DE GRAAFF.

Begunstigers zijn zij, die uit sympathie met het streven der vereeniging zich verbinden ten minste / 1.— (een gulden) 's jaars ter versterking van de kas bij te dragen.
Rechtspersoonlijkheid bezittende vereenigingen kunnen lid of begunstiger worden.
Alle leden ontvangen kosteloos, zoo het verschijnt, het orgaan der vereeniging en hebben vrijen toegang, met recht tot introductie, tot de lokalen der vereeniging, behoudens het bepaalde in de volgende alinea.
Alle leden hebben vrijen toegang tot tentoonstellingen, lezingen en voordrachten der vereeniging, tenzij door het hoofd- of afdelingsbestuur een voor leden verminderde toegangsprijs is vastgesteld.
Leerlingen van inrichtingen van M.U.L.O., middelbaar- of gymasiaal onderwijs en van vakscholen, kunnen tegen betaling van minder dan / 5.— (vijf gulden) 's jaars, behoudens een minimum van / 0.50, het recht verkrijgen, de van de vereeniging uitgaande vergaderingen, lezingen, enz. bij te wonen. Zij hebben geen stemrecht en ontvangen niet het orgaan der vereeniging. Op de betalingen dezer jongelieden is het bepaalde in art. 13 niet toepasselijk.

Art. 13.

De afdelingen storten jaarlijks, en wel vóór ultimo Februari, in de kas van het hoofdbestuur eene som, welke voor elke afdeling berekend is op 60 pCt. van wat de onder haar staande leden in het laatst verstrekken jaar voor het lidmaatschap hebben betaald, behoudens dat aan elke afdeling als minimum verzekerd blijve het volgens de vroegere bepalingen haar over 1919 is toegekomen, zoolang het getal leden der afdeling niet daalt beneden het op ultimo December 1919 bestaand getal leden der afdeling. Bij daling beneden dat getal wordt het minimum der afdeling naar evenredigheid verminderd.

Van de jaarlijkse bijdragen van begunstigers, als bedoeld in het 4e lid van art. 5, door de afdeling aangebracht, mag deze almede 40 pCt. voor zich behouden, echter voor geen enkel persoon tot een hooger bedrag dan van / 10.— (tien gulden).

Onder vorenstaande bepalingen zijn niet begrepen giften in eens, schenkingen, legaten, erfstellingen en dergelijke. Deze bijdragen worden, wanneer daaraan door den gever of schenker geen andere of bijzondere voorwaarden verbonden zijn, aan het hoofdbestuur afgedragen.

Het hoofdbestuur heeft het recht eene afdeling geheel of gedeeltelijk te ontheffen van de storting in de 1ste alinea bedoeld, en zulks over het eerste jaar van haar bestaan.

De financiële verplichting tegenover het hoofdbestuur van buiten Nederland gevestigde afdelingen, wordt voor elk van die afdelingen afzonderlijk geregeld. Die regeling is onderworpen aan de goedkeuring der algemeene vergadering.

Namens het Dagelijksch Bestuur uit het Hoofdbestuur van de Vereeniging „Oost en West”.

C. R. BAKHUIZEN VAN DEN BRINK, Voorzitter.
A. J. GOOSZEN, wnd. Secretaris.

Op Peil gebrachte contributies, sedert 5 Februari 1920.

	Per jaar.
C. van Vollenhoven, Leiden	van / 2.50 op / 5.—
Leeuwendaal, den Haag	2.50 „ „ 5.—
W. van Lingen, den Haag	2.50 „ „ 5.—
C. O. Heuvelink, den Haag	2.50 „ „ 5.—
B. A. Sanders, Hilversum	3.— „ „ 5.—
R. van Leent, den Dolder (Utr.)	2.50 „ „ 5.—
C. R. Ruempol, Utrecht	2.50 „ „ 5.—
J. Th. Petrus Blumberger, den Haag	2.50 „ „ 5.—
E. C. Abendanon, Wassenaar	2.— „ „ 5.—
M. C. Henriquez, den Haag	2.50 „ „ 5.—
Mevr. G. W. C. van Zijl de Jongh-van der Tuuk, Arnhem	1.50 „ „ 5.—
W. A. P. F. L. Storm van 's-Gravenhage, den Haag	3.— „ „ 5.—
J. Th. Hora Siccama, den Haag	2.50 „ „ 5.—
E. M. van Hille, den Haag	3.— „ „ 5.—
K. J. de Goede, Deventer	2.50 „ „ 5.—
D. C. Gomperts, den Haag	2.50 „ „ 5.—

D. Burger, den Haag	van / 2.50 op / 5.—
J. H. Meiss, den Haag	2.50 „ „ 5.—
W. J. Beck, Tandjong Pinang	2.50 „ „ 5.—
J. A. van Delden, den Haag	3.— „ „ 5.—
M. C. Rouveroy van Nieuwael den Haag	2.50 „ „ 5.—
H. A. Soetens, den Haag	2.50 „ „ 5.—
H. C. F. Vermandel, A'dam	4.— „ „ 5.—
M. C. Offerhaus, Dieren	2.— „ „ 5.—
Han Tiauw Tjong, Delft	2.50 „ „ 5.—
A. C. E. Bijnen-van Geuns, Brummen	2.50 „ „ 5.—
A. van der Kolff, Bergen	4.— „ „ 5.—
Geill Azn., Bergen op Zoom	2.50 „ „ 5.—
G. van Olden, Hilversum	2.50 „ „ 5.—
C. H. M. van der Ven, Tilburg	2.50 „ „ 5.—
Wittop Koning, Overveen	2.50 „ „ 5.—
A. Groenendijk, Ouddorp	2.50 „ „ 5.—
W. Stork, Hengelo	3.— „ „ 5.—
C. H. Koot-Lottering, Nieuw-Helvoet	2.50 „ „ 5.—
W. C. Dogterom, Deventer	2.50 „ „ 5.—
L. W. C. van den Berg, Delft	2.— „ „ 5.—
N. W. Disper, Bergen op Z.	2.50 „ „ 5.—
Mevr. E. de Meijer, Utrecht	2.50 „ „ 5.—
Mevr. S. B. Zeverijn-van Oordt, Hilversum	2.50 „ „ 5.—
J. Haringhuizen, Delft	2.50 „ „ 5.—
Mevr. Kattenburch, 's-Hertogenbosch	2.50 „ „ 5.—
N. de Vicq, Nieuw Amsterdam	3.— „ „ 5.—
P. Hofstede Crull, Tiel	2.50 „ „ 5.—
P. Tilma, Kollum	2.50 „ „ 5.—
W. H. L. van Leersum, den Helder	2.50 „ „ 5.—
H. A. v. Lockhorst, Eindhoven	4.— „ „ 5.—
Witte van de Velde, Gouda	1.50 „ „ 5.—
J. F. van Mantsvelt, Sittard	2.50 „ „ 5.—
F. M. Delfos, Hilversum	1.50 „ „ 5.—
J. W. Gunning, Noordwijkerhout	2.50 „ „ 5.—
J. van der Hoeven, Eefde	2.50 „ „ 5.—
M. J. D. Claessens, Sittard	2.50 „ „ 5.—
J. W. Lem, Zutphen	2.50 „ „ 5.—
J. L. van Gennep, den Haag	2.50 „ „ 5.—
C. R. Bakhoven, 's-Bosch	2.50 „ „ 5.—
J. H. de Waal Malefijt, Katwijk a. d. Rijn	2.50 „ „ 5.—
Mevr. H. G. van Hille-van Woudenberg Hamstra, Zutphen	2.50 „ „ 5.—
J. Bienfait, Huizen	2.50 „ „ 5.—
H. V. Baron Bentinck, den Haag	2.50 „ „ 5.—
A. Charlonis, den Haag	2.50 „ „ 5.—
Mevr. van Asch van Wijck, den Haag	2.50 „ „ 5.—
A. Breevoordt, den Haag	3.— „ „ 5.—
W. Blanken, den Haag	2.50 „ „ 5.—
G. van den Berg, den Haag	3.— „ „ 5.—
H. Breitenstein, den Haag	2.50 „ „ 5.—
C. Bake, den Haag	2.50 „ „ 5.—
Mevr. J. C. L. Cambier, den Haag	2.50 „ „ 5.—
J. Fael, den Haag	2.50 „ „ 5.—
Mevr. W. O. Gallois-Hester, den Haag	2.50 „ „ 5.—
Tj. de Haan, den Haag	2.50 „ „ 5.—
C. F. H. Gravelotte, den Haag	2.50 „ „ 5.—
A. L. C. van Heel, den Haag	2.50 „ „ 5.—
C. Gerlach, den Haag	2.50 „ „ 5.—
Mej. E. Driessen, den Haag	2.50 „ „ 5.—
R. A. Cornelissen, den Haag	2.50 „ „ 5.—
C. A. Fock, den Haag	2.50 „ „ 5.—
Mevr. M. Eyssel-Tak, den Haag	2.50 „ „ 5.—
C. Heijman, den Haag	2.50 „ „ 5.—
Th. F. C. van Dooren, den Haag	2.50 „ „ 5.—
D. van Geuns, den Haag	2.50 „ „ 5.—
P. van Duyn, den Haag	2.50 „ „ 5.—
B. Cohen, den Haag	2.50 „ „ 5.—
Mevr. L. A. C. A. Eschauzier-Pabst, den Haag	2.50 „ „ 5.—
G. W. W. L. B. Baron van Hoevell tot Nijenhuis, den Haag	2.50 „ „ 5.—
W. L. Einthoven, den Haag	2.50 „ „ 5.—
Mevr. A. H. Doorn-Jansen, den Haag	2.50 „ „ 5.—
J. Coenraad, Hilversum	2.— „ „ 5.—
G. A. F. Molengraaff, Delft (alleen voor 1920)	2.— „ „ 5.—

LEDEN of ABONNÉ's, die het Weekblad niet tijdig ontvangen, en hun, die VERHUIZEN, wordt verzocht hiervan bericht te zenden en het nummer van de adresstrook op te geven aan den Administrateur, Heulstraat 17, Den Haag, Tel. 4519.

N. LOFB - DEN HAAG
NOORDEINDE 109-111
KLEEDING EN MEUBILEERING
OP TERMIJNBETALING

Assurantie-Maatschappij „DE IJSEL”
Deventer.
Goedgekeurd bij Koninkl. Besluiten.
... BRAND-, TRANSPORT-, ZIEKTE- EN ONGEVALLLEN-VERZEKERINGEN

WISBRUN & LIFFMANN.

Veenestraat 35-37 - Tel. 2503. - Den Haag.

DAMES MODEARTIKELEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNERINGEN, ENZ.

BALARTIKELEN.

**VAN STRAALEN MONSIEUR & ERKELENS.
WIJNHANDEL**

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Leuvehaven 34, Tel. 2456.

Bijkantoor: DEN HAAG, Lloydgebouw,
Piet Heinplein, Tel. ¹⁵⁸⁷₁₅₈₈Bijkantoor: DEN HELDER,
Hoofdgracht 37, Tel. 83.**Vereeniging OOST en WEST.**

HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 's-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. Jongelieden, welke bij aankomst in Nederland inlichtingen wenschen voor onderdak, enz., zelfs van boord afgehaald zouden willen worden, Ouders en Voogden, welke toezicht op hun in Nederland studeerende kinderen of pupillen wenschen, wendt U tot den gedeleerde der Studie-Commissie, den Heer J. C. HETINK, van der Heimastraat 76, 's-Gravenhage, Telefoon Scheveningen No. 1514.**INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekkende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende, Secretaris de Heer J. L. VAN GENNEP, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. Haag No. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 nam.**TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggaban”,** van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. Onze Oost II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER.
Prijs: 1 exemplaar 5 cent, porto f 0.01¹/₂;
- b. Onze West (Tweede druk) bestaande uit: I. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ; II. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN.
Prijs per exemplaar f 0.50 en f 0.04¹/₂ frankeerkosten.
- c. Staats- en partic. betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkring en Vooruitzichten.
- No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's).
Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04¹/₂ frankeerkosten.
- No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuker-Industrie. (2de, verbeterde druk).
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (Tijdelijk uitverkocht)
- No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Tijdelijk uitverkocht)
- No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk).
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04¹/₂ frankeerkosten.
- No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen arts in Nederlandsch-Indië.
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04¹/₂ frankeerkosten.
- No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië.
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (2de verb. druk.)
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederlandsch-Indië.
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04¹/₂ frankeerkosten.
- No. XI. De Geëmployeerde bij de Rubber-(caoutchouc) cultuur en bij eenige Bergcultures in Nederl.-Indië.
Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten
- d. Emancipatie-Toespraak door Th. A. C. COMVALINS. Prijs: 1 ex. f 0.25, porto f 0.01¹/₂.
N.B. Betoofd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het Informatie-Bureau, Heulstraat 17, te 's-Gravenhage.

Afdeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau Laan van Meerderveert 187, zijn van 10—12 en van 2—4 uur (uitgezonderd Zaterdagsmiddags) inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken voor:

- Lessen in Machineschrijven en Stenografie.
Dane als Hoofd — of hulp in de huishouding.
Kinderjuffrouw in Indië.
Indische massage en manicure, uitsluitend voor Dames en kinderen.
Zweedsche gymnastiek, Heilgymnastiek, enz., uitsluitend voor Dames en Kinderen.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer J. A. SOETENS, Bujs Ballotstraat 15.

Aan bovengenoemd adres zijn ook inlichtingen te bekomen omtrent Families, die zich belasten met de opvoeding van kinderen, omtrent hotels, pensions, inrichting, medische hulp, onderwijs, enz.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Indische talen, Staats- en Strafrecht.

- A. H. J. G. WALBEEHM, Hooge Rijndijk 55, Leiden. — Javaansch. — Maleisch.
Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46, Leiden. — Staatsinstellingen van Ned. O. - en W.-Indië. — N.-I. Strafrecht. — N.-I. Strafvordering. — Madoereesch. — Javaansch. — Maleisch.
S. TAGOR, Inl. Veearts, Korte Janstr. 19, Utrecht. — Maleisch. — Battaksch.
P. DE HAAN, Gep. N.-I. Onderwijzer, Leeraar Handelsschool, Valkenboschkade 518, Den Haag. — Maleisch. — Land- en Volkenkunde.
J. J. F. SCHREUEL, Gepens.-Assist.-Res., Vogelkersstraat 1, Den Haag. — Maleische taal- en letterk.
B. TH. BRONDGEEST, Heerenweg 199, Haarlem. — De Islam en zijn beteekenis voor Indië. — Arabisch. — Maleisch. — Javaansch.
A. H. JANSEN, Hamerstraat 25, Bussum. — Maleisch (gramatica, correspondentie, spreken); geeft les te: Bussum, Naarden, Weesp, Amsterdam, Hilversum, Baarn, Laren en 's-Graveland.
Mr. F. C. L. MEIJER, Hoogeweg 56, Zantvoort. — N.-I. Strafrecht - N.-I. Strafvordering. - Alg. Ind. vraagstuk.
H. J. VERMEER, François Valentijnstr. 97, Den Haag. — De Maleische omgangstaal voor de praktijk.
LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

**Instituut „VAN WIJNGAARDEN”,
Neutrale School voor M.U.L.O Jongens en Meisjes.
2de Schuijtsstraat 332 (Duinoord), Den Haag.**Afd. A (6 leerjaren) opleid. H.B.S., Lyceum en Gymnasium
Afd. B (3 leerjaren voor leerlingen boven 12 jaar). Op-
leiding voor verschillende examens.

Schoolgeld f 60.— tot f 100.— per jaar.

Kleine klassen, ruime lokalen, Centr. verwarming, Electr. verlichting.

HOFLEVERANCIERS.

**Wed. H. RAHDER & ZOON
Wijnhandelaars**

Filiaal:	Hoofdkantoor:	Filiaal:	Filiaal:
's-Gravenhage,	Amsterdam	Arnhem	Gorinchem
Heemskerckstr. 1a	Binnenkant 25	N. Plein 15	O. Vischmarkt
Tel. H. 3493.	Interc. Tel. 389.	Tel. 280.	Tel. 61.

Prijscouranten worden
op aanvraag gaarne toegezonden.

Voor Export speciale conditiën.

WANNEER GIJDames- of Heeren-Kleding wilt laten
Oppersen, Repareeren, Keeren, Moder-
niseeren, Vermaken, opnieuw Voeren,
onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij
maar wilt, ga dan naar**Kleermakerij „UNICUM”**Anna Paulownastraat 30a, Tel. 4947
DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

**VLEUGELS, PIANO'S
KUNSTSPELPIANO'S
— ORGELS —**

REPARATIE - STEMMEN - RUILEN

Speciale Inrichting voor het
gereedmaken voor de TROPEN**GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG
BOEKHORSTSTRAAT 149 - TEL. H 2051**

Brenge een bezoek aan „Boeatan”, Magazijnen van Ind. Kunstnijverheid.

Maison de Bonneterie

Leverancier van H. M. de Koningin.

Leverancier van H. M. de Koningin.

DEN HAAG, Buitenhof-Groenmarkt.

AMSTERDAM, Kalverstraat-Rokin.

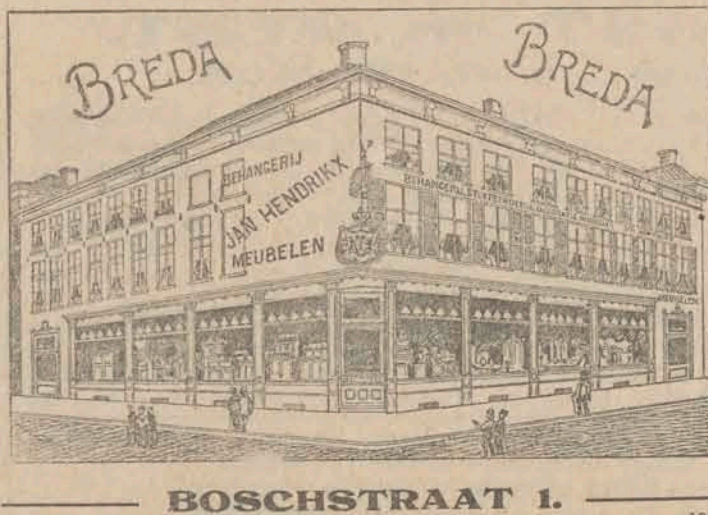
Grootst gesorteerde Magazijnen van Elegante Dames- en Kinderconfectie.

MAGAZIJN VAN

Heerenhoeden en Pelterijen,

EDUARD PELGER,

Prinsestraat 35 - Den Haag,
Telefoon No. 3902.

BOSCHSTRAAT 1.

Mantel en Costumemagazijnen

Maison H. SIMONS
Heulstraat 13 Telefoon 2005
Noordeinde 17a ... Telefoon 6537

... Mantels, Mantelcostumes, Taillecostumes ...
Avondtoiletten, Blouses, Costumerokken, Peignoirs
Steeds ruime sortering, prima coupe en kwaliteiten.

Firma H. RAHR, Utrecht
AGHTER ST. PIETER 4 - TELEFOON 443
OPGERICHT 1835.

N.V. Autogarage „CITO”
Schenkweg 7 - 's-GRAVENHAGE, - Tel. H. 6290

Kon. Eindhovensche Stoom- & Handweverij
VAN DIJK & Co. EINDHOVEN EN BRUSSEL
Leveranciers van H. M. Koningin Wilhelmina - van H. M. de Koningin-Moeder en van H. M. de Koningin van Rumanie; eertijds van H. M. Koningin Sophia.
OPGERICHT 2 AUG. 1853.

Piano- en Muziekhandel.

Luxe Verhuur-Auto's

Hotel-Linnen en Tafelgoed met en zonder naam.
UITZETTEN, INDISCHE UITRUSTINGEN
LUIERMANDEN.

Oudste en Soliedste Adres

HAAGSCHE MANUFACTUURHANDEL

voorheen VAN HOUTEN & Co
Groote Markt 4, DEN HAAG, Tel. 1974, Laan 2-4

- Manufacturen
- Witte Goederen
- Karpetten
- Loopers
- Ledikanten
- Bedden
- Dekens
- Matrassen
- Vitrages
- Gordijnen

Groote sortering
Slaapkamer - Ameublementen

A. SCHRÖDER & Co.
Groenmarkt.

SPORTARTIKELLEN

- TRUIEN
- GOLFERS (Sportmantels)
- MUTSEN
- KOUSEN
- ECHARPES
- HANDSCHOENEN

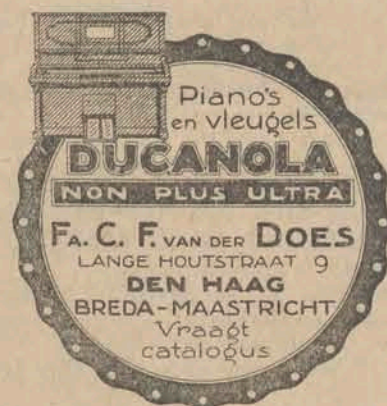
voor Dames
Heeren en
Kinderen

Instituut LAURILLARD

OPLEIDING voor verschillende examens en ambten, zooals Staatsinrichting M. O., Staathuishoudk. M. O., Gemeente-administratie, Boekhouden. De opleid. geschiedt ook schriftelijk in Nederland en Koloniën met zeer goede resultaten. Prospectus en lijsten met namen en adressen van vierhonderd en vijftig geslaagden worden op aanvraag gratis toegezonden door Mr. Dr. E. J. M. LAURILLARD,

Oranjeplein 102 - Den Haag
Telefoon 6225

Piano's en vleugels
DUCANOLA
NON PLUS ULTRA
F. A. C. F. VAN DER DOES
LANGE HOUTSTRAAT 9
DEN HAAG
BREDA-MAASTRICHT
Vraagt catalogus

Modemagazijnen

van Bommel

Vlamingstraat 8-10
Prins Hendrikstraat 98-106

Handschoenen

in stof en leder

Kousen en Sokken

P. B. VAN MOORSEL & Co

Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor,
Torenstraat 5-6 - Telefoon 2895 - Den Haag

Goedkoopst adres voor het geheel of ged. installeren van woningen.

Holland-Canada Hypotheekbank

Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te Den Haag en J. G. COSTER te Winnipeg.

5 pCt. Pandbrieven tegen beurskoers.

Uitstaand bedrag Pandbrieven ongeveer f 22.000.000.

Drukkerij ten Hagen

levert tegen billijken prijs drukwerk, dat aan bijzondere eischen voldoet.